

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)

Un șir pețit prima-dată 14 bani, a doua-oră
12 bani, a treia-pară 10 bani.

Serbările „Asociațiunii” în Sibiu.

Câteva zile înainte de începerea serbărilor „Asociațiunii”, lumea românească din Sibiu era cuprins încă de îngrijorare, că oare — în urma timpului rece și a ploilor, ce nu mai încetau, — cum va succeda adunarea generală a „Asociației” și serbările, cari se aranjează din acest prilej?

Dar cerul s'a îndurat. Norii cei de ploaie s'au îndepărtat, iar în dimineața zilei de Duminecă în 13 Octomvrie n., mărețul soare își revărsa din nou razele sale asupra orașului nostru.

În zorile acestei zile se făceau ultimele pregătiri pe locul unde s'a așezat bustul marelui Barișiu, iar mai târziu stradele Sibiului începuse a se umplea de lume românească. Erau atâtea fețe străine: Protopopi și preoți români, îmbrăcați în frumoasa reverendă, advocași, ofițeri români veniți de prin alte orașe, directori și funcționari de bancă etc., etc., unii singuri, iar alții cu familia.

O parte mare a străinilor a fost sosit încă de Sâmbătă seara. În cinstea acestora s'a aranjat o masă comună la restaurantul Brote, unde dl președinte al comitetului de organizare, Dr. I. Beu, prin cuvinte potrivite a salutat pe cei prezenți.

Duminecă înainte de amiază s'au făcut serviciile dumnezeiești cu pompă deosebită, atât la catedrală, cât și la biserica gr-cat. din loc. În catedrală a servit înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Meșianu dimpreună cu arhimandriții Pușcariu, Musta și Hamze, apoi protopopii Dr. O. Popovici dela Lugoj și Dr. I. Strola din Sibiu. După sfânta slujbă I. P. S. Sa Mitropolitul Meșianu a ținut o frumoasă predică, prin care a arătat însemnătatea Asociației pentru poporul român. — În biserica gr-cat. a servit dl canonic dela Blaj Dr. Suciș și protopopul Togan.

Dela biserică publicul a plecat către Palatul Asociațiunii, unde la 11 ore s'a deschis adunarea generală. Sala festivă a Asociației e plină de fruntași români, veniți de prin toate părțile țării. În frunte stau înalții trei arhieri ai bisericii gr-or., Mitropolitul Meșianu dimpreună cu episcopii Cristea dela Caransebeș și Papp dela Arad, cari sunt veniți pentru a lua parte la congresul național bisericesc, ce încă se întrunește în aceste zile aici. Prezența arhierilor face o deosebită bună impresie asupra publicului. Mai e de față și primarul orașului Sibiu, dl Albert Dörr, care reprezintă autoritatea politică. Iar într'un colț al salei, în frunte, alături de masa prezidențială stă, încă neobservat de publicul mare,

marele mecenat Vasile Stroescu, care a venit la Sibiu anume pentru a lua parte la serbările Asociației și la congresul național-bisericesc.

Cuvântarea de deschidere.

În fața acestui public ales, dl Andreiu Bârseanu, președintele „Asociațiunii”, deschide adunarea prin o pătrunzătoare cuvântare, din care dăm și noi unele părți mai însemnate. Fiind în foaia noastră locul mărginit, cu o parte din cele cuprinse în frumoasa vorbire, ne vom ocupa la vr'o altă ocazie potrivit. Dl Bârseanu a zis, între altele, următoarele:

Excelența Voastră înalt Prea Sfințite Părinte Arhiepiscop și Mitropolit, Prea Sfințitul Părinte Episcopi, Doamnelor și Domnilor!

Iată-ne întruniți din nou în adunarea generală a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” pentru întâia oară dela memorabila adunare dela Blaj, în care anul trecut s'a serbat existența de 50 ani a însoțirii noastre culturale.

Este timpul, să ne dăm samă, ce a rămas pe urma acestor clipe de înălțare sufletească, ce a răsărit din semintele aruncate în inimile noastre în frumoasele zile dela Blaj de acum un an, și în deosebi ce pași înainte a făcut însoțirea noastră culturală de atunci încolo?

Și dacă, spre a răspunde la aceasta întrebare și pe temeiul răspunsului obținut a câștiga o îndrumare pe viitor, am ales din nou sediul Comitetului central, în care am serbat înainte cu 3 ani amintirea marelui Arhieriu Andreiu Șaguna, am făcut-o ca să ne aducem aminte de un alt bărbat, carele deasemenea a stat la leagănul însoțirii noastre și de al cărui nume e legat tot trecutul ei timp de 3 decenii și mai bine. Bărbatul acesta este Gheorghe Barișiu, dela nașterea căruia s'a implinit în primăvara anului acestuia un veac și a cărui binecuvântată activitate este vie încă în amintirea generații mai în vârstă.

Oricine a aruncat o privire asupra raportului general al Comitetului nostru central, sau a urmărit cu oarecare băgare de samă mersul instituțiunii, ai cărei membri suntem, a trebuit să observe, că lucrarea cea mai de samă a însoțirii noastre în timpul din urmă a fost și este răspândirea luminii în straturile cele mari ale poporului, propagarea cunoștințelor folositoare și a năvurilor bune în cercuri cât mai largi, închegarea rândurilor între diferitele părți ale poporului nostru: între orășeni și

săteni, între cărturari și necărturari, între intelectuali, meseriași și plugari. Lucrarea aceasta, îndeplinită cu deosebire de despărțăminte și agenturile comunale ale însoțirii noastre, s'a manifestat în sutele de prelegeri populare ținute, în bibliotecile înființate, în deprinderea cu cetitul și scrișul al acelor necunosători de carte, în întocmirea câtorva expozițiuni mai mari sau mai mici și în premiarea produselor mai de samă expuse, în înființarea câtorva reuniuni culturale sau economice, în încurajarea învățătorilor la o mai bună îngrijire a grădinelor școlare, și și ici-colea, în distribuirea de altoi și de mașini agricole între țărani noștri.

Și cu bucurie trebuie să constatăm, că aceste nobile nizuțe, cari stau în deplin acord cu menirea însoțirii noastre, încep a fi îmbrățișate în cercuri tot mai largi, că la lucrarea mântuitoare de luminarea poporului nostru iau parte tot mai multe elemente, chiar și în ținuturi, cari până acum le consideram, dacă nu aproape perdute, cel puțin nu tocmai accesibile culturii românești, în urma înrăuririlor nefavorabile străine de tot felul. Dovadă nouînființatul despărțământ Vișeu-Iza din ținutul Maramurășului, în care o mână de oameni devotați desvoaltă o activitate din cele mai laudabile, și despărțământul Sătmăr-Ugocea, în care acum de curând câțiva vrednici tineri din dieceza Oherlei au ținut o serie de prelegeri populare, înviorând inimile poporenilor noștri din acele părți și storcând chiar și aprobarea străinilor. Și tot astfel la Ceica și la Marghita din comitatul Bihariei, la Giurgiu din săcuime și peste tot unde a răsunat glasul chemării la viață prin cultura națională.

Toate acestea ne dovedesc, că poporul nostru e străbătut de dorul de lumină, că el începe a prețui tot mai mult cartea românească și că în sufletul lui a început a prinde rădăcini tot mai adânci convingerea, că mântuirea lui nu are să și-o aștepte decât dela sine însuși. Și în împrejurările grele de azi pline de decepțiuni, de nenorociri elementare și de zăngănitul armelor, aceasta convingere este busola cea mai sigură, care ne poate conduce la un viitor fericit. Numai prin luminarea minții, prin întărirea puterilor noastre trupesti și sufletești, sub pavăza unor principii morale sănătoase și sub steagul iubirii frățești vom fi în stare a învinge greutățile ce ne stau în cale și a ne asigura un loc vrednic între popoarele, cu cari am fost ursiți a vieții împreună.

Dl președinte vorbește apoi despre necesitatea unei strânse legături, ce trebuie să existe între toate reuniunile noastre: de cântări, de meseriași, de învățători, de femei, de comercianți și agricole. Apoi continuă:

Mă gândesc dacă n'ar fi cu puțință să se facă și la noi aceea ce se obicinuește de un timp încoace la alte neamuri și ce a isbutit a face cu rezultat așa de strălucit *neobositul apostol dela Văleni*, carele în câțiva ani de zile dintr'un orașel cunoscut mai înainte prin prunele sale și prin țuica sa, a creat un centru cultural cercetat de atâția tineri, doritori de știință, ba chiar de vlăstare ale Familiei regale din Statul vecin, — înțeleg, dacă n'ar fi cu puțință să se întocmească și la noi niște *cursuri de vară*, — sau cum se mai numesc asemenea cursuri, — dacă n'am putea avea și noi o *Universitate populară*?

Dar pe lângă legăturile intelectuale și morale, însă, suntem datori, — dacă voim să asigurăm viitorul poporului nostru, — să stabilim între noi și cât se poate de multe *legături materiale*, știut fiind, că bunăstarea materială este condiție neapărată a progresului cultural.

Aceasta o vom putea face dacă vom stăruî din toate puterile noastre pentru înfăptuirea unei *organizări cât mai complete financiare și economice între toate părțile poporului nostru*. Avem, ce e drept în privința aceasta un început destul de frumos în băncile noastre, este vorba acum, ca lucrarea începută să o ducem mai departe, căutând formele potrivite, în care întreg poporul nostru și în prima linie țărănimea noastră, care formează temelia neamului nostru întreg, să-și vadă ocrotite interesele sale materiale deprinzându-se cu spiritul de cruțare, ajutându-se reciproc în cazuri de lipsă, purtând o economie mai rațională, valorându-și mai bine produsele sale agricole, folosindu-și mai bine munca sa, părăsind deprinderile păgubitoare și peste tot tinzând la o viață mai bună și mai deamnă de ființa omenească.

Îndeosebi în ce privește *organizația economică a țărănimei noastre* avem un îndemn cât se poate de prețios din partea aceluî bărbat, pe care pare că însăși prevedința l'a trimis în ajutorul poporului nostru și care cuprinde în inima sa în adevăr nobilă interesele neamului nostru întreg: „Dela Nistru pân' la Tisa“ cum zice poetul, ... din partea marelui binefăcător, întreit de mare în modestia sa, care este domnul *Vasile de Stroescu*.

Nu numai prin darurile sale, în adevăr princiar și-a câștigat acest mare bărbat un titlu de recunoștință vecinică a poporului nostru ci tot așa de mult a căutat să ne stea într'ajutor prin sfaturile sale binevoitoare îndemnându-ne să ne interesăm de aproape de părțile largi ale poporului nostru, să le ușurăm greul vieții, organizându-le economic, să le ridicăm la o viață mai conștie și mai neatârnată, să-i învățăm pe țărani noștri a fi „oameni de sine știutori și stătători“ și să nu-i lăsăm a ajunge „cerșitori“.

Problema aceasta este poate cea mai însemnată, care bate la porțile instituției noastre și îndeobște ale tuturor factorilor chemați să îngrijească de înaintarea poporului, din carele face parte și dela deslegarea înțeleaptă și corectă a ei atârnată de bună samă o parte însemnată a viitorului nostru.

La sfârșitul vorbirii sale, dl Bârseanu se adresează către înalții arhierici, mulțumindu-le pentru participare, zicând: „Ați venit, Inalt Prea Sfințiiile Voastre, în mijlocul credincioșilor, urmând pilda, că unde e turma, acolo e și păstorul“.

Pătrunzătoarea cuvântare a dlui președinte a fost ascultată cu mult interes, iar la urmă publicul a erupt cu aplause puternice.

Cuvântarea Mitropolitului Meșianu.

Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Meșianu, plăcut atins de cele spuse de dl Bârseanu, a răspuns îndată prin următoarele cuvinte:

„Onorată adunare generală! După ce Domnul prezident, la finea frumosului său cuvânt de deschidere, a binevoit a apreția și participarea noastră a Arhiericilor prezenți la această onorată adunare, ne simțim îndemnați și din parte-ne a declara, că dacă am venit să participăm și noi, la salutarele lucrări ale acestei Asociațiuni, am făcut aceasta, pentru a ne împlini nu numai o ferbinte dorință a sufletului nostru, dar și o mare și sfântă datorință a chemării noastre, de a conlucra, în tot timpul și locul, la luminarea poporului nostru, după sfințele cuvinte ale Mântuitorului lumii: „mergând învățați toate popoarele“.

Dar apoi chiar și dacă aceasta n'ar fi, precum în adevăr este, o așa de mare și sfântă datorință, ca fii ai poporului avem cea mai mare dorință a conlucra împreună cu toți fruntașii noștri la cultura și luminarea lui, când îl vedem înapoia celorlalți compatrioți, când prevedem că asemenea înapoiere i-ar putea periclita viitorul, și poate chiar și existența, și când știm, — cecece am intonat și la alte ocaziuni, — că soarta noastră a tuturor fruntașilor e strâns legată de soarta poporului, iar soarta poporului tot atât de strâns legată de cultura și înaintarea lui, pe toate terenele.

Dacă și unii dintre potențații cei mai puternici din lume luptă cu stăruință pentru a-și agonisi popor cât mai numărös, chiar și dintre negrii și semisălbatecii din pustietățile Africii, pentru a-i civiliza și a-și întări cu ei domnia, cu cât mai mult trebuie să stăruim noi la conservarea și luminarea poporului nostru, destul de inteligent și capabil de cea mai înaltă civilizație, ajutându-l astfel a-și întări tot mai bine pozițiunea sa și a noastră a tuturor.

Bunul Dumnezeu să binecuvinte toate năzuințele și lucrările noastre, ca să aducă roade mănoase, în folosul bisericii, al neamului și al patriei mame, care dorește binele și fericirea tuturor fiilor săi“.

Dl Bârseanu spune apoi, că se simte foarte fericit a putea saluta și pe marele mecenat, dl Vasile Stroescu, la aceasta adunare. La auzul acestui nume publicul aplaudă cu tărie și îndelung pe marele bărbat, care abia acum e observat de lume, după ce dl președinte s'a fost întors cu privirea spre dânsul.

Deschizându-se acum ședința se aleg diferitele comisii: pentru examinarea raportului general, cenzurarea socotelilor, înscrierea de membri noi și comisia de candidare.

Alese aceste comisii, ședința se declară de închisă, iar publicul iasă în grădina internatului de fete, unde se face desvelirea bustului lui Gheorghe Barițiu. În frunte merg iarăș Arhiericii, dl Stroescu, generalul în penziune Cena și alți fruntași ai neamului.

În fața bustului corul seminarial a cântat imnul „Astrei“, apoi dl președinte Bârseanu a rostit o a doua vorbire frumoasă despre Barițiu. La urmă deodată a căzut pânza albă de pe mărețul bust, care acum e admirat de lumea întregă.

Cununi au depus: „Academia Română“ prin dl președinte Bârseanu, Reuniunea femeilor din Brașov prin Dr. Lengher, Tinerimea universitară din Cluj prin Dr. Octavian Russu, Societatea pentru fond de teatru, Școalele din Blaj etc. etc.

La 2 ore după amiază a fost banchet în sala dela „Unicum“. Vorbesc și aci: președintele Bârseanu pentru Maiestatea Sa, dl P. Cosma pentru cei doi arhierici prezenți Papp și Cristea, dl Bârseanu vorbește din nou pentru marele nostru Stroescu, care — între aplauze nesfârșite — mulțumește liniștit. Mai vorbesc episcopul Cristea pentru înflorirea Asociației, părintele asesor Ivan pentru preoți și gazetari. La urmă vorbește iarăș dl Bârseanu, aducând mulțumite artistului Oscar Späthe dela București, care a lucrat frumosul bust al lui Barițiu.

La orele 4 după amiază a fost ședința festivă a secțiilor literare, unde dl protopop *Dr. Ioan Lupas* a vorbit cu multă căldură despre viața și faptele lui Gheorghe Barițiu, scoțând la iveală dragostea lui Barițiu pentru limba românească precum și alte momente însemnate din viața lui.

Seara la 8 ore s'a aranjat concertul dat de Reuniunea română de muzică din Sibiu. A avut loc în sala cea mare dela Gesellschaftshaus, care era plină de lume românească aleasă. Programul s'a executat cu precizie. „Doina“ de T. Popovici a trebuit repetată. Solo de bariton al dlui *I. Constandin*, teolog, a plăcut foarte mult. Deasemenea a încântat publicul de față doamna *Veturia Triteanu*, care cu binecunoscuta ei voce de artistă a cântat solo sopran în „Loreley“ și „Frumoasa Ellen“, iar părintele Dr. V. Cioban solo bariton în „Frumoasa Ellen“. Nu mai puțin a plăcut publicului cântările escutate la pian de d-șoara Ana Voileanu, bine apreciată pianistă a noastră.

Ședința a doua.

S'a început Luni la 8 ore și jumătate. După deschiderea ședinței se citește scrisoarea învățatului profesor din Praga, Dr. I. Urban Jarnik, care salută adunarea de azi. Apoi se citește alte telegrame și scrisori de salutare către adunare.

Începându-se desbaterile, raportorul comisiei însărcinată cu examinarea raportului general al comitetului, dl protopop *Dr. E. Dăianu*, vorbește mai pe larg despre datorințele „Asociațiunii“, iar la urmă propune: ca să se primească raportul general, cecece se și întâmplă; să se exprime durerea pentru pierderea membrilor răposați ai „Asociației“, care propunere de asemenea se primește, dându-se expresiune prin sculare; să se exprime mulțumită tuturor binefăcătorilor „Asociației“, dar mai cu seamă dlui Stroescu; cecece încă se primește.

Afacerea tovărășiiilor.

Propunerea a patra a comisiei este, ca adunarea să primească hotărârile luate de comitetul central în afacerea tovărășiiilor, dar pe lângă schimbarea, că ajutorarea cu bani a tovărășiiilor sătești să nu se încrîdînceze „Solidarității“ (asociația băncilor române), ci să se lase asta în grija băncilor din partea locului, unde se fac tovărășii.

Fiind acest punct unul dintre cele mai de căpetenie, ce cuprinde adunarea din acest an, se ştia înainte, că o să se încingă discuție vie în jurul afacerii cu tovarășiile. Astfel după cetirea propunerii raportorului vorbesc domnii: Em. Ungureanu, I. I. Lăpădat, Nicolae Ivan, Vasile C. Osvadă, Dr. Aurel Vlad, Partenie Cosma și V. Tordășianu.

Dintre vorbitorii susnumiți, dl Osvadă stăruie cu tărie asupra înființării și organizării tovarășiilor într-o astfel de formă, încât ele să se poată desvolta cum vor afla cu cale mai bine, fără a fi puse sub cărmuirea băncilor. Ceialalți vorbitori sunt mai mult sau mai puțin contra acestei propuneri, afară de dl V. Tordășianu, care cere ca afacerea tovarășiilor să se iee dela ordinea de zi și să fie predată spre studiere celorce au înființat până acum tovarășii, pentruca apoi aceste tovarășii să înființeze o centrală a lor.

Fiind ciasurile 10 trecute, când se face deschiderea congresului național-bisericesc, se propune închiderea ședinței și continuarea ei la 3 ore după amezii.

Ședința a treia.

În ședința de după amezii dl V. Tordășianu își continuă vorbirea întreruptă înainte de amezii, iar la urmă face o propunere mai lungă, de cuprinsul celei amintite mai sus. Mai vorbesc dl Dr. Iuliu Maniu pentru primirea propunerii comisiunii, apoi protopopul Dămian, prof. Demetriu Comșa și I. Lăpădat. Părerile vorbitorilor sunt tare diferite.

La urmă se primește propunerea comitetului cu 45 de voturi, iar propunerea comisiiei a înrunit numai 38 voturi.

Comisiunea pentru cenzurarea socotelilor și a bugetului, prin raportorul său, dl I. Lăpădatu, propune, ca postul de conferențiar al „Asociațiunii” să se susțină și pe mai departe, deși comitetul a fost de părere, ca acest post să se delătore. Aci se încinge o desbatere mai lungă. Vorbesc arhimandritul Pușcariu, Victor Tordășianu și alții pentru susținerea postului, iar asesorul Ivan pentru delăturarea lui. Adunarea hotărăște la urmă susținerea acestui post.

Se aleg apoi doi membri în comitetul central, în locul răposăților Dr. Lemeni și Dr. Ioan Borcia. Și anume Protosincelul Dr. E. Roșca, director seminarial, ca mem-

bru ordinar, iar Dr. L. Borcia, avocat, ca membru suplent.

Dupăce dl Dr. Aurel Vlad face invitația ca adunarea viitoare să se țină la Orăștie, — dl președinte Andreiu Bârseanu, între aplauzele celor de față, declară adunarea de închisă la 7 ore sara.

Dela adunare lumea s'a împrăștiat care în cotr'o, pentruca la ciasurile 9 mulți să se întrunească din nou la balul ce s'a ținut în sala dela Gesellschaftshaus, unde încă a luat parte foarte mult public.

Episcop român gr.-cat. la Lugoj e vorba să fie numit părintele protopop Valeriu Frențiu din Orăștie.

Dragostea față de Tisa. Stăpânul lui Mangra nu ajunge să petrecă în vr'un braș unguresc, fără ca poporația să nu-l salute cu „huido!” Nu de mult a fost în Dobrișin. Socialiștii tocmai țineau o adunare. Auzind, că Tisa se află în casa unui arhitect, au plecat gloată acolo și au început să bubuie în porțile încuiate. Se vede, că ai casei aflaseră ce li se pregătește oaspelui, căci plecaseră de mai înainte cu el la gară. Poporul, convingându-se, că Tisa într'adevăr nu mai e acolo, a plecat.

Adunarea opoziției din Cluj. Membri partidelor opoziționale unite au ținut o mare adunare în Cluj, la care au luat parte, dintre căpeteniile lor, Caroli, Aponi, Deji și alții. A fost și socialistul Bocani. Aponi a tras și aici o minciună de fariseu, spunând că el e pentru votul universal, egal și secret! Tot votul universal l-a cerut și Deji, se'nțelege, socialistul Bocani. La urmă a vorbit dl Iasi Oscar.

Se'nțelege, că afară de Bocani și Iasi n'a fost nici unul dintre vorbitori, cari să dorească cu adevărat votul așa cum îl cere partidul nostru.

S'au săturat de școale de stat. E vorba, ca în anul 1913 să nu se mai înființeze nici o școală de stat. Cele 203, de cari am vorbit, că au să se deschidă, vor fi aruncate printre Slovaci și Români mai ales, pentruca guvernul s'a convins, că partea cea mai mare a învățătorilor de stat sunt oameni, cari strică sufletele copiilor și guvernele din Pesta tocmai peira noastră sufletească o vreau. Printre Maghiari nu mai

înființază școale de stat, ci dă școalelor lor confesionale orice ajutor ar cere. Sunt școale confesionale maghiare, la cari statul plătește 900 cor. și gradațiile (cvinvenaliile) la salariul unui învățător, dar școala nu vrea să o facă de stat.

O nouă dovadă, că școala de stat e iadul nimicitor de suflete.

Școală pentru contabili în România. În România s'au înmulțit băncile și tovarășiile populare așa de mult, încât învățătorii, cari sunt de regulă contabilii (purătorii de socoteli) lor nu mai pot pridi cu lucrul. De aceea la 1 Octomvrie anul acesta se va deschide la Târgu-Jiu o școală în care să fie pregătiți băieți de țaran mai ales pentruca să poată face slujba de contabili și de vânzători la băncile și prăvăliile populare.

Când vom avea și noi pretutindenii băncile și tovarășiile noastre populare?

Războiul.

În numărul trecut am dat știrea, că cel dintâiu stat balcanic, care a declarat războiul Turciei, a fost micul Muntenegru. Ca să vadă și cetitorii nostri, cum se declară un războiu, lăsăm să urmeze scrisoarea de declarare a ministrului muntenegrean dela Constantinopol. Iată, ce spune ministrului de externe otoman (ture):

„Imi pare rău, că guvernul muntenegrean a încercat zadarnic toate mijloacele prietenești de-a regulă în mod pașnic numeroasele neînțelegeri, cari se reînnoesc mereu în imperiul otoman (ture).

„După însărcinarea regelui, augustul meu suveran, am onoare a înștiința pe Excelența Voastră, că cu începere de azi guvernul regesc muntenegrean încetează orice raporturi cu împărăția otomană lăsând ca soartea armelor muntenegrene să facă să se recunoască drepturile sale precum și drepturile conaționalilor săi din Turcia.

„Părăsăsc Constantinopolul. Guvernul regesc va da pasaportul reprezentantului otoman din Cetinje” (capitala Muntenegrului).

În aceeași zi, trupele muntenegrene au trecut granița și au atacat întăriturile de pe dealuri ale Turcilor. Armată turcească nu e multă la granița muntegreană, așa că cu puțință, ca trupele turcești să fi fost

Gu paloșul. 42

poveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei de Radu Rosetti.

(Urmare).

— Puiul de uliu are gură de aur și știe să se poarte ca un curtean, răspunse Alimoș, care la rândul său nu se putea împedea să privească cu plăcere înfățișarea frumoasă și voinică a tânărului său potrivnic — păcat numai că și-o ales o meserie atât de scârboasă. Voiu primii chezașia Părintelui; dar cine-i celalt, strigă el deodată, zărind pe Ștefan, care rămăsese până atunci nebăgat de seamă.

— Este un prieten al nostru și nu mă îndoiesc, că în curând va fi și un prieten al Dumitale, se grăbi să răspundă călugărul, iar încât privește pe Păunașul Codrilor îți dau chezașie că nu se va mișca din locul său până ce nu te vei întoarce.

Toma Alimoș, dupăce zise câteva cu-

vinte la ureche unuia din tovarășii săi, se întoarse cătră călugăr și spuindu-i că este gata să-l urmeze, amândoi se depărtară. Iar Mihu se așeză jos lângă foc; Stroici luă loc lângă dânsul și tovarășii lui Alimoș se așezară și el la oareșicare depărtare de tineri. În dosul lui Mihu și al lui Ștefan erau slugile cu caii.

Când călugărul se văzù la o depărtare de cincisprezece stânjeni de foc, se oprì și uitându-se împrejurul lui, văzù la lumina lunei, care acuma eșise cu desăvârșire din nouri, un pop trântit la pământ. Merse de se puse pe el și făcù semn lui Toma să iee loc lângă dânsul.

Isaia rămase câtăva vreme fără a vorbi. Părea sub stăpânirea unei mișcări adânci și trupul îi eră scuturat de un tremur. După ce se reculese câtva începù să vorbească.

— De trei ani de când lucrăm împreună, nu ne-o fost dat să dăm ochi unul cu altul. Hotăriri vajnice au fost luate de noi fără ca să ne fi consfătuît altfel decât prin ajutorul unor credincioși. Doream să te văd, doream să vorbesc cu Dumneta,

însă îți mărturisesc, că nu mă gândeam la această întâlnire fără o teamă ascunsă.

— Dar pentruce, întrebă Toma Alimoș mirat, nu înțeleg...

— Ai să înțelegi în curând. Imi dai voie să-ți fac o povestire, povestire din cele mai jalnice? Te rog ascultă-mă cu tăbdare.

Sunt douăzeci și cinci de ani, decând trăia într'un sat, în jos de Bârlad un tânăr, orfan de tată și de mamă. El se scobora din neam cinstit; fără a fi bogat nu era lipsit de mijloace. Bunul său fusese kneaz peste satul întreg și avusese patru copii, dar tânărul despre care vorbesc fiind singur la părinți rămăsese stăpân pe a patra parte din sat adecă pe mai bine de o sută de pământuri.

Tatăl său fusese preot și el fiind slab de trup și de fire pacinică, învățase carte de tânăr și se pregătea să între și el în tagma preoțească. Învățătura și-o primise într'un sat megieș, dela un preot prieten cu tatăl său, în casa căruia fusese luat după moartea părinților.

respinse, dupăcum vestesc telegramele din izvor muntegrecan. De altminteri alte știri, din izvor turcesc, spun că Muntenegrii au fost bătute întâiu. Armata muntegrecană vrea să se întâlnească cu cea sârbească.

Bulgaria, Grecia și Serbia erau până Luni ocupate încă tot cu mobilizările. Grecia a trimis cete de andarți (tâlhari) în Turcia. Cetele acestea au fost respinse. Cete de tâlhari au trimis și Serbia, dar și acestea au fost bătute de Albanezi. Bulgaria a umplut cu mine explozive porturile Varna și Burgas (la Marea-Neagră), pe cari Turcii vor să le bombardeze.

Incercările *Marilor Puteri* de-a împedea isbugnirea războiului n'au avut deci nici un rezultat, și asta mai ales din cauza, că au întârziat prea mult cu pertractările lor. Toată străduința lor e îndreptată acum spre localizarea războiului, acesta să se desfășure adevărat numai între Turcia, Bulgaria, Serbia, Grecia și Muntenegru și să nu se amestece cumva și vre-un alt stat din cele mari, căci atunci s'ar încăera Europa întreagă.

Și așa localizat, războiul va fi unul din cele mai sângeroase, căci e o ură ne mai pomenită atât de partea creștinilor, cât și a mohamedanilor.

Turcia, care încă nu e chiar gata cu mobilizarea, a declarat, că pregătește reformele în înțelesul unei legi votate încă din anul 1880, rămasă însă moartă până acum. În înțelesul acestei legi, vilaietele (provinciile turcești) din Europa vor avea valii (gubernatoriu) și numiți dintre creștini. Dacă valiul e turc, ajutorul de vali (vicevaliul) va fi creștin, și întors. Valiul vor fi numiți pe termen de cinci ani. Fiecare ar avea un consiliu compus din membri pe jumătate numiți de el, pe jumătate aleși de consiliile comunale cu vot secret. Cheltuielile pentru armată, marină, listă civilă (plata Sultanului), apoi veniturile din taxele vamale și monopoluri vor fi trecute în bugetul vilaietelor. Jandarmii vor fi recrutați printre locuitorii vilaietelor.

Reformele acestea vrea să le introducă guvernul turcesc fără să lase, ca vr'un stat străin să se amestece în trebile lăuntrice ale Turciei. Dacă nu vor să aștepte vecinii, Turcia e gata de războiu.

Ceeace o ajută pe Turcia multe e și

faptul, că armata ei e mai bine îmbrăcată și mai bine înarmată decât armatele vecinilor ei dușmani. Afară de aceea, mohamedanii din India și Africa au început să trimită ajutoare în bani. Nu-i vorba, că Rușii ajută mai pe sub ascuns pe Bulgari, cărora le-au trimis câteva sute de mii de puști, dar de cele vechi, și e vorba să meargă și voluntari ruși în ajutorul lor.

Multă neliniște pricinuieste și amânarea încheierii păcii între *Turcia și Italia*. În Tripolitania s'a mai dat o luptă între trupele italiene și cele arabe. Acestea din urmă au fost învinse. Pacea încă nu e încheiată și e temere, că Italia va ataca Turcia în Europa, ceeace ar sili și pe celelalte Puteri să se amestece.

(Știrile mai nouă să se citească la pag. 10.)

Ce scriu alte gazete?

„Românul“ (Arad). Preoții, învățătorii, advocații, funcționarii și toți intelectualii (cărțurarii cu școală mai multă) noștri din ținuturile rămase pradă mizeriei (din cauza potopurilor) au datoriat neapărată de a veni în ajutorul poporului cu sfaturi, înlesnindu-i o ușurare a sorții. Înainte de toate intelectualii noștri ar trebui să facă o propagandă dela om la om pentru lăpădarea de beuturile spirtoase, pentru părăsirea ospetelor costisitoare împreunate cu botezurile, cu cununile și mai cu seamă cu pomenile. Ar trebui chiar și episcopii noștri să publice pastorale, indemnând poporul să fie treaz, să nu facă cheltuieli cu ocazia serbărilor religioase.

Să le venim apoi în ajutor țăranilor anunțând pagubele lor autorităților, cerând încetarea excoșțiilor pentru dare. Să cerem dela stat, pe zece ani, așanumitele *împrumuturi de foamele*. Să se facă rapoarte despre cătimile de cucuruz trebuincioase și să ne îngrijim de cu vreme de arvunirea cucuruzului de vânzare și dacă nu s'ar găsi decât la locuri îndepărtate, să cerem dela ministerul de comerț reducerea (mieșorarea) taxelor de transport. Și în sfârșit trebuie să desbărăm poporul — oricâtă osteneală ne-ar costa — de obiceiul prost al *luxului* (fudulie). Dar conducătorii cinstiți ai poporului vor ști să mai găsească, desigur, și alte moduri de-a veni în ajutorul lui.

Dela despărțămintele „Asociațiunii“.

Despărțământul Bistriței și-a ținut adunarea în *Sărățel*, în școala românească, care eră plină de popor și de oaspeții veniți din Bistrița. Cuvântul de deschidere îl rostește dl *Dr. G. Tripou*, avocat, care arată rostul Asociațiunii și dă povețe frumoase indemnând poporul la muncă, hărnicie și cruțare, la îmbrățișarea meseriilor și a negoțului și la *boicot* față de meseriașii și negustorii străini, căci aceștia cu banii câștigați dela noi lucrează la nimica noastră. Dl *Ioan Corbu*, secretarul despărțământului dă povețe din plugărit și stupărit și vestejind mai ales risipa cu beția. Propune totodată înființarea unei tovrășii pentru lăpădarea de beuturi.

Tot cu prilejul acesta s'au împărțit mai multe premii, anume: Paraschiva Șomfăleanu și Florica Pop pentru țesături frumoase, Mihai Someșan pentru pomărit și Paraschiva Pop lui Sandu pentru grădinarit. Aceasta vrednică femeie își susține casa grea din cultura legumelor.

Despărțământul Ceica și-a ținut adunarea în *Rogoz*. După sfânta liturghie, părintele *Ioan Pop* din Decănești a ținut o frumoasă predică despre Preacurata Fecioară, indemnând pe oameni să se lapede de rușinoasele concubinate (conviețuire între bărbat și femeie ca între vite). A urmat adunarea în școala frumos împodobită, plină de țărani și cărțurari. Dl *Vasile Pop*, directorul despărțământului, deschide adunarea vorbind despre scopul *Asociațiunii* și datoriat fiecărui Român de a-și păstra legea, limba, portul și obiceiurile naționale. S'a cetit apoi raportul, din care se vede, că comitetul a ținut în 6 comune 14 prelegeri populare și a înființat patru agenturi, fiecare cu bibliotecă populară. Dl *Dr. Ioan Comșa*, medic, ține o conferință despre *Îngrijirea sănătății*. Prelegerea a fost ascultată cu multă plăcere și mult folos. Dl *Al. Lăpuștean* a vorbit cu multă dragoste despre *dăniile naționale românești*. A urmat apoi banchetul, iar seara concert cu declamațiuni și petrecere cu joc.

Acel preot avea o fată frumoasă, bună și blândă. Trăind lângă dânsa, văzând-o în fiecare cias, tânărul se văzu cuprins de o dragoste nebună. Ea, din partea ei, își închipuia că îl iubea. Tatăl fetei se învoi cu bucurie la căsătoria lor. Se hotărî ca tânărul să meargă la Halici spre a dobândi treapta de diacon și, apoi, să se întoarcă spre a se căsători. Dar preotul, tatăl fetei, muri fără de veste și judecăți neașteptate cu neamurile întârziară plecarea tânărului la Halici.

Tocmai atunci sosi în vecinătate, la un sat al său, un boier bogat, tânăr încă, dar vestit atât prin faima unor vitejii nepomenite, săvârșite în războaie cu fel de fel de neamuri, cât și prin frumuseța strălucită a chipului său. Fata preotului, logodnica tânărului despre care am vorbit, și acest voinic se văzură din întâmplare. El fu cuprins de pofta ei, ea uită totul pentru dânsul. Și cum era să nu uite pe logodnicul ei, pe tânărul sarbed, urât, sfios, neînsemnat și nu i-se umple ochii la vederea voinicului vestit, îndrăzneț, frumos ca un soare, pu-

ternic ca un zmeu, ale cărui fapte minunate erau povestite în serile de iarnă pe la șezători. Logodnicul fu uitat, iubirea lui, curată ca rugăciunea fu disprețuită și fata căzu pradă cu sufletul și cu trupul, patimii voinicului.

Aice glasul călugărului care, de o bucată de vreme, se făcea din ce în ce mai răgușit, se oprî cu totul iar Alimoș a cărui băgare de seamă creștea mereu, îl întrebă cu un tremur în glasul său:

— Cum se numea fata?

Dar călugărul, fără a răspunde, urmă:

— Bietul tânăr, înștiințat de nenorocirea lui prin șoaptele și șagile (glumele) oamenilor, nici nu se gândi să între în luptă cu voinicul. Știind de mai înainte că nu va putea să iasă decât cu rușine și cu mai multă durere dintr'însa. Indura în tăcere chinurile cele mai grozave. După trei luni de dragoste un războiu neprevăzut despărți pe voinic de iubita lui. Lumea începuse să răsune iar de minunile săvârșite de el, dar lunile trecură și fata, care avea să fie mamă, nu mai primea nici o veste dela iu-

bitul ei. Logodnicul părăsit își mântuise judecățile în acest răstimp și era gata să plece la Halici. În ajunul plecării însă, împins de un dor nebun, merse în satul vecin cu gândul ca măcar să-și sature ochii și să-și amărasească inima încă odată cu privirea acelei ce fusese și era încă pentru dânsa ființa cea mai scumpă de pe lume.

Era noapte, o noapte senină și luminoasă de vară. Trecând pe dinaintea grădinei fetei, mușcat de dorul de a mai revede locul unde petrecuse odinioară ciasuri atât de fericite, sări peste gard.

De abia făcusem câțiva pași, când m'am găsit deodată în fața ei. Am rămas incremenit privind-o: era atât de schimbată că, de mirare și de spaimă eră să cadă dacă nu m'aș fi grăbit s'o cuprind în brațe. Am rămas astfel o clipeală, fără a putea scoate măcar o vorbă când, deodată, auzim gardul trosnind și, dinaintea noastră, apare voinicul iubit de Anuța...

— Anuța, strigă Toma Alimoș ridicându-se în picioare, galben și cuprins de o tulburare cumplită, o, atunce ești Pavel

Din Raportul general al comitetului central al „Asociațiunii“.

Membri. Până la 1 Septembrie 1912, Asociațiunea a avut următorii membri: 12 onorari, 25 activi și 40 corespondenți în secțiuni, 142 fondatori, 406 pe viață, 2101 ordinari și 10296 ajutători, cu totul 13022. Numărul acesta, deși sporit față de anii trecuți, nu e de loc mulțumitor și dovedește, la bogați și săraci, orășeni și țărani, o nepăsare față de interesele culturale ale națiunii noastre.

Despărțăminte a avut Asociațiunea 67, dintre cari 49 au și lucrat, unele mai mult, altele mai puțin. Despărțămintele Hălmașgiu, Buziaș, Ciocova, Cohalm, Lipova și Treiscaune-Ciuc nici nu s'au constituit cel puțin.

S'au ținut 714 *prelegeri populare* de câtră 271 de conferențieri, între cari 101 preoți, 66 învățători, 23 profesori, 29 avocați, 22 funcționari de bancă, 10 studenți, 7 medici, 5 funcționari de administrație, 4 agronomi, 2 ingineri și 2 femei. 21 de despărțăminte, cari au ținut împreună 403 prelegeri populare, au primit câte un ajutor de 100 cor. Cele mai multe prelegeri s'au ținut în despărțământul Sibiiu (62), Dicio-Sân-Mărtin (53), Măruș-Oșorheiu (42), Brad (37) și Teaca (31).

Conferințe și serate artistice-literare s'au ținut 76, mai regulat în Beiuș, Brad, Brașov, Cluj și Sibiiu.

Cursuri de analfabeți s'au ținut numai în 18 despărțăminte, în multe din acestea cu puțin rezultat. Totuși au învățat să citească și să scrie 430 de Români, cari mai înainte nu știau. Într'o comună din despărț. Blajului au învățat 50 de analfabeți, în trei din ale Devei 30, în trei din ale Oherlei 99, în una din ale Lăpușului 35, în una din a Măhaciului 22, în două din al Murăș-Ludoșului 55, în două din ale Sibiiului 20, în două din al Sighișorii 83, în trei din ale Tecii 83.

Banca „Economul“ din Cluj a dat la doi învățători, cari au ținut cursuri, câte un premiu de câte 25 coroane.

Insoțiri. În desp. Abrud-Câmpeni s'au înființat două insoțiri pentru asigurarea vitelor, în desp. Lugojului o bancă populară (Raiffeisen), în al Năsăudului o prăvălie (în Năsăud), unde se vor pregăti copiii de țăran pentru negoț, în al Șimleului

bănci populare în Sig, Giurtelec, Hidig și Agriș.

Comitetul central al Asociațiunii a hotărât să angajeze un tânăr anume pregătit care să lucreze pentru înființarea a cât mai multe insoțiri economice pe la satele noastre. Cheltuielile se vor acoperi din darul de 50 de mii de coroane al dlui Vasile Stroescu.

Expoziții. Unele din despărțăminte au aranjat și expoziții: desp. Alba-Iulia, Agnita, Bistrița, Cluj, Deva, Dicio-Sân-Mărtin, Hațeg, Năsăud, Panciova. Unele despărțăminte au împărțit și premii, altoi și mașini agricole: desp. Brad, Sătmăr-Ugocea, Bistrița, Brașov, Bran, Marghita, Cluj, Deva, Agnita, Dicio-Sân-Mărtin, Hațeg, Năsăud.

Agenturi și biblioteci. Gradul mai mare de activitate, pe care-l desvoaltă despărțămintele, se cunoaște și după numărul mai mare sau mai mic de *agenturi și biblioteci* comunale, care se înființează. Cu sfârșitul anului 1911 Asociațiunea a avut 274 de agenturi și 442 de biblioteci populare. Numărul mic al acestora față de numărul cel mare de sate curate românești sau cu populație și românească va fi un îndemn pentru toți intelectualii (cărțurarii cu școală mai multă) de-a lucra la înmulțirea lor. În bibliotecile populare ale Asociațiunii sunt 26 mii 335 de cărți, cari au fost cetite numai de 9818 cetitori.

Biblioteca populară a Asociațiunii a fost abonată până la sfârșitul anului 1911 de zece mii cinci sute optzeci și nouă de membri ajutători, cari au primit într'un singur an 116 mii 479 de cărțicele. Cheltuielile de tipar și de expediție (trimitere) au fost de 24 mii 269 cor. 59 bani, iar încasările de 20 mii 376 cor. 59 bani, așa că din fondurile Asociațiunii s'au plătit pe deasupra 425 cor., o sumă neînsemnată, dacă ne gândim la menirea acestei biblioteci. Deficitul acesta trebuie să fie un îndemn pentru toți cei chemați să facă o propagandă cât mai mare pentru răspândirea acestei biblioteci printre popor, adică pentru înscrierea de către mulți membri ajutători. Căci e o mare nevoie, ca un popor de 3 milioane și jumătate adică 3500 de mii de suflete să aibă numai 10 mii 500 de țărani și meseriași cărțurari.

Biblioteca încercutului a fost îngrijită până bine de curând de regretatul profesor

Dr. Ioan Borcia. După moartea acestuia, îngrijirea a trecut sub îngrijirea inspectorului școlar, a dlui Dr. Onisifor Ghibu. În cursul anului trecut s'au vândut aproape 12 mii de broșuri, și acesta un număr prea mic față de numărul cel mare al copiilor nostri. O broșurică din aceasta bibliotecă costă numai 4 bani.

Secțiunile științifice-literare au lucrat și ele amăsurat celor cuprinse în regulamentul lor.

Biblioteca Asociațiunii are la sfârșitul anului 1911 un număr de 6451 opere în 8314 volume. O hărnicie deosebită a desfășurat dl Ioan Banciu, bibliotecarul Asociațiunii, care a așezat și catalogat cărțile în cea mai bună rânduială.

Muzeul Asociațiunii și-a înmulțit colecțiile cu 574 bucăți, cele mai multe dăruite.

Scoala civilă de fete a avut în anul școlar 1911/12 118 eleve.

Averea administrată de Asociațiune era la sfârșitul anului 1911 de un milion 154 mii 392 cor. și 27 bani. Si'n cursul anului trecut, Asociațiunea a primit mai multe donațiuni, anume dela *Sidonia Munteanu* 40 mii cor., *Dr. Simion Stoica* 10 mii, dl *Vasile Stroescu* 20 mii, „*Albina*“ 2000 cor.

„FOAIA POPORULUI“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină
foale pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat,
este anume întocmit pentru trebuințele țărânului român.

Numeri de probă se trimit la cerere
ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul
fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru țările străine	11 „ anual
De acum până la Anul-nou 1	„ „

Abonații cei noi primesc în cinste și
partea romanului „Cu paloșul“, care s'a
tăpărit până acum în foale.

*Lăfți! deci „Foia Poporului“ preste
tot locul, ca astfel să o putem face și
mai bună!*

Hâncu!

— Taci și ascultă până la sfârșit, zise călugărul și, cu o putere uimitoare într'o ființă atât de sărbedă, îl sili să se așeze din nou lângă el. Apoi urmă:

— Ancuța se zmulse din brațele mele și, cu un strigăt de bucurie nebună vroî să se arunce pe pieptul lui, dar el, dând-o la o parte, grămădi asupra ei cuvinte de mânia și de ocară numind-o muiere fără credință și lipsită de rușine. Ea, cuprinsă de spaimă, nu avu glas să se apere, iar când eu am deschis gura spre a mărturisii nevinovăția Ancuței, el a scos paloșul și s'o năpustit asupra mea. Nu m'am mișcat din loc, așteptând lovitura, dar când paloșul era să se scoboare asupra capului meu, se vede că el și-o schimbat gândul și nu m'o găsit vrednic de tăișul paloșului, căci m'o lovit în față cu mânerul, întinzându-mă la pământ fără cunoștință.

Când, după o bucată de vreme, mi-am venit în conștiință, am auzit un vaiet lângă mine: Ancuța se trudea în durerile faoerii. Târându-mă ametit până la casă, am

chemat pe mama ei și pe femeile din vecinătate.

Dar toate îngrijirile au fost zadarnice, Ancuța o murise în acea noapte, dând naștere unui prunc, iar cel de pe urmă cuvânt ce l'o rosiu o fost numele acelui pentru iubirea căruia jertise și cinste și viață.

Călugărul și eu. Toma Alimoș care numai cu greu își putuse până atunci stăvili mișcarea, se sculă în picioare și cu un glas răgușit, zise:

— Jură-mă că Ancuța era nevinovată și că ea nu a jertit credința cătră mine.

Călugărul și eu și el; o privire de dispreț, un zădărniceș și din ochii lui.

— Ai curaj să juri pe Ancuța, ai fost iubit de dânsa și că te îndoiesti de curățenia sufletului ei zise el cu mânia. O cât, de nevrednic fost-ai de iubirea ei. Ascultă! Pe haina ce o port, pe cruce, pe nădejdea ce o pun în ispășirea sufletului meu de păcate, pe credința ce o am în mântuirea neamului românesc îți jur că Ancuța te-o iubit numai pe mine și că și-o fost credincioasă până la cea de pe urmă a ei suflare.

Toma Alimoș, cuprins de o nemărginită mâhnire și de o adâncă remușcare ră-mase în tăcere.

Dar călugărul urmă:

— Și această ființă care trăia numai pentru tine, care de dragul tău jertise cinstea ei de fecioară, ai părăsit-o fără cuget după ce ți-ai săturat pofta de frumuseța ei!

— O nu! strigă Toma Alimoș, am fost vinovat când m'am îndoit de credința ei, dar, până atunci nici nu-mi trecuse prin gând s'o părăsesc. Silii să mă despart de ea pentru a mă duce la oaste, am avut nenorocirea să cad în robia dușmanilor și, când prin minune am scăpat, am venit întins la dânsa, neodihindu-mă nici zi nici noapte, arzând de dorul s'o revăd. Când am ajuns, te-am văzut sărind peste gard; când te-am urmat și am găsit-o în brațele tale, am crezut-o vinovată. Dar mă jur, pe cinstea mea, pe paloșul meu, pe numele nepătat purtat de strămoșii mei, că venisem nerăbdător și hotărât să fac dintr'insa, chiar a doua zi, soția legiuită a vieții mele.

(Va urma)

Din străini!

Stau pe culmea unui deal
Și privesc în zare,
O scipire de metal,
Ca o luminare.

Este turnul din Cindrel,
Sat frumos și harnic;
Știu, c'am fost ast'vară 'n el,
La un mare praznic.

Dela el mai spre apus,
— Dorule te frânge;
Sub un deal cu fruntea'n sus,
Cineva mă plânge.

Căci acolo-i satul meu,
Am în el o mamă;
'Naltă rugi lui Dumnezeu
Pentru a mea samă.

Că-i bătrână și ar vrea,
Domnul când o chiamă,
Să mă știe lângă ea,
— Ca ori și ce mamă!

Dar de-acolo pân' la mine
E o cale lungă;
Doririle ei de bine
N-o să și le-ajungă.

Căci s'a pus un rău în drum
Și nu se ferește,
Ba, din zi în zi acum
Tot mai mare crește.

Crească-i nouă capete!
... Sara, pentru tine,
Eu mă rog, tu roagă-te
Mamă pentru mine!

Petru O. Orlățanu.

Poezii populare.

Astă noapte pe 'noptat
Tot mereu am tremurat
La o cruce de fereastră,
La o ghiolbană de nevastă.
Când a fost la sărutat
Pare-mi bine c'am scăpat
Fără leac de păr pe cap.

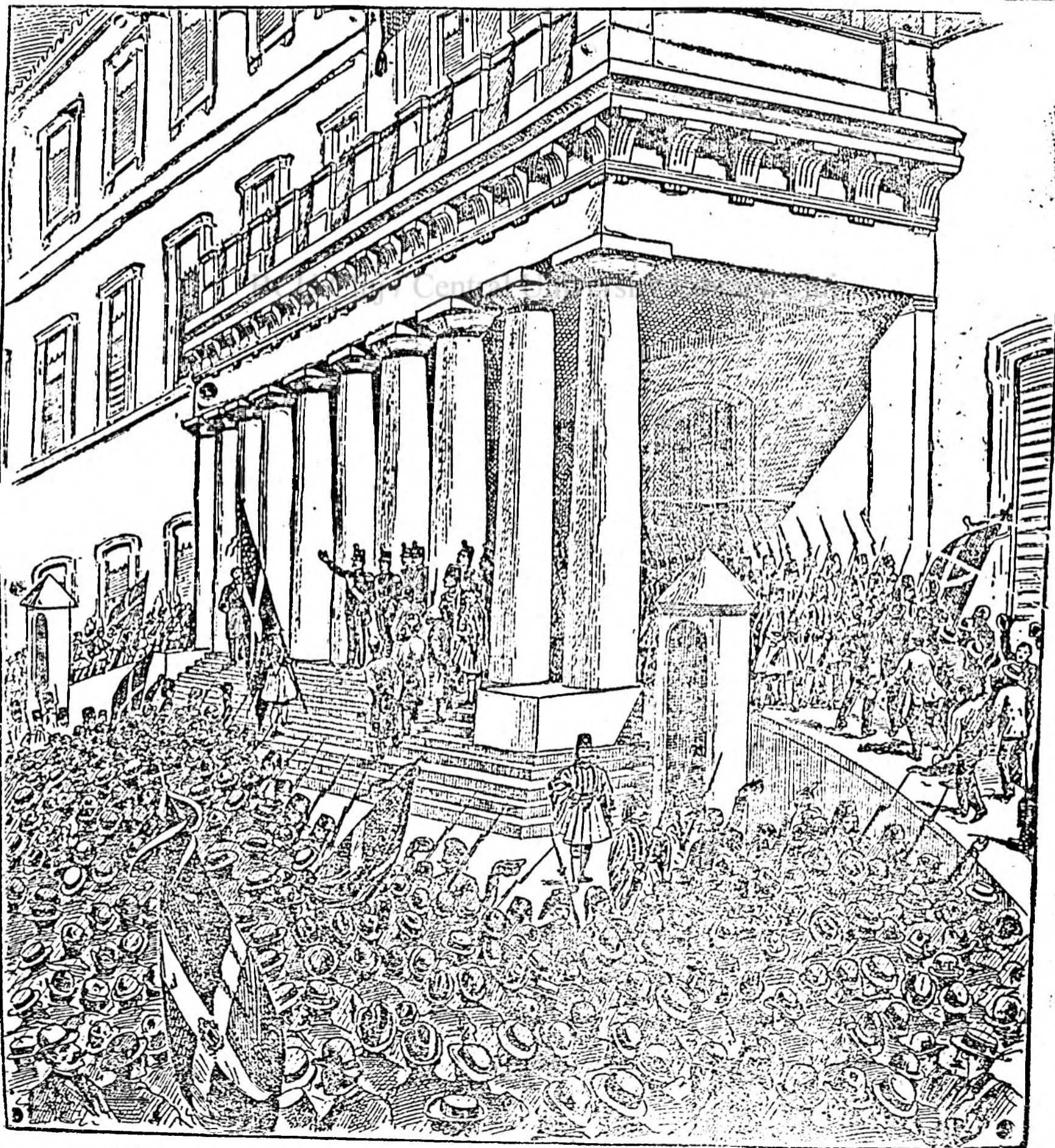
Din Sânceș.

Asta-i lelea cea gătată
Cu nouă cămeși în ladă,
Trei rele, patru stricate,
Două nu se țin în spate.
Aulică frunza-ți pică
La Sântă-Măria mică,
Aulică de trei ori,
Gura ta-ți miroas'a flori
Și buzele a micșunele
Ca și fagurii de miere.

Din Bila.

Insuflețirea pentru războiu în Grecia.

Soldați și popor în fața palatului regesc în Atena, vede aduc ovațiuni regelui, pe lângă dorința, ca Grecia încă să declare războiu Turciei.

Glume și snoave.

Cum o schimbă!

- Bună ziua!
- Mulțum d-tale!
- Da vecine Ioane, mai țai *ruptura* aia de sac, care ți-am dat-o mai dăunăzi. Mi-ar trebui pentru cartofi.
- Ala rupt? Măi, că-mi pare, că l-am pierdut la plug mai zilele trecute.
- Ui de mine, Doamne, șacul meu *al nou* să-l perzi?....

Grea alegere!

Eră pe vremurile mai de demult, când judecătorul pedepsiă și cu bătaia.

Un Țigan furase o sută de galbeni dela stăpânul său. Dar fu prins, și judele îl puse să aleagă: sau dă banii înapoi, sau mânâncă 25 kg. de ceapă sau se învoește să capete o sută de lovituri de bătă. La-

com de bani, Țiganul alese cele 25 kg. de ceapă.

Cu chin cu vai a mâncat cinci kg., dar nu mai putu.

— Dacă nu poți, dă banii sau primește bătaia, îi zise judele.

Țiganul alese bătaia. După 25 de lovituri strigă aman! (Nu mai voia să primească cele 75 de băte pentru o lume întreagă. El arată locul, unde ascunsese banii și astfel s'a ales cu cinci chilograme de ceapă mâncată, cu 25 de băte și — fără bani.

Se urîțise.

O Țigancă jelea pe dănciucu-i mort:

— Maică

Când erai sănătos,

Erai negru și frumos;

Da de când muriși,

Cum albiși și te urîțși!...

Hoțul dat de gol.

Unui boier i se furaseră mai multe lucruri din casă. Chemă slugile să le cerceteze. Toate tăgăduiau însă furtul. Le porunci atunci să ridice mâinile în sus apoi întrebă: „A ridicat și celce a furat?“ Și se auzi răspunsul unei slugi, care sta mai ferit: Da!

Proverbe turcești.

Peștele, care ne-a scăpat, ne pare totdeauna mare.

Cu un ac nu poți săpă o fântână.

Unei nicovale bune nu-i e frică de cio-can.

Limba taie mai mult decât sabia.

Cum se poartă războiul pe munți.

Chipul acesta ne arată o luptă între Muntenegrini și Turci. (Cei dintâiu se află sus, ascunși după niște dealuri, pe când Turcii le-au dat de urmă și au pornit spre ei cu gândul ca să-i încunjure sau să-i alunge în munți mai departe.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 17 Octombrie n.

Congresul național-bisericesc al bisericii noastre ortodoxe române s'a deschis luni, în 14 Octombrie n., fiind de față 72 deputați din cler și mireni, precum și episcopii Cristea de la Caransebeș și Papp de la Arad. Deschiderea s'a făcut prin Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Meșianu, care a ținut o frumoasă vorbire ocazională. Despre desbaterile congresului vom raporta în numărul viitor.

Adunarea comercianților români s'a ținut, conform programului publicat, luni în 14 Octombrie n. În ședința înainte de amiază s'au cetit referatele asupra comerțului în general și asupra organizării comercianților români. După amiază s'a continuat desbaterea asupra felului de organizare, hotărîndu-se înființarea unei reuniuni în legătură cu un birou pentru mijlocirea de comenzi și darea a tot felul de informațiuni necesare comercianților. Acest birou va avea chemarea să pregătească terenul și pe seama mai târziu înființându-se Centrală pentru aprovizionarea cu mărfuri trebuincioase comercianților noștri. — La adunare au luat parte vreo 60 comercianți din diferite părți ale țării, iar aproape 100 au declarat în scris, că aderează la mișcarea începută și hotărîrile ce se vor lua. Raport detaliat, vom aduce — din Upsă de loc — în numărul viitor.

Al 199—202! — Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“ în timpul din urmă a plătit ajutorul statutar după răposării membri: Petru Mihaiu, econom, Ana Jordan n. Avrigeanu, Maria Simtion, foste văduve de economi și Ludovic Molnar, muzicant. Acestea formează cazul al 199—202 de moarte în sinul Reuniunii amintite. Intre membrii noi înscriși să află: George Baciu, măsar și soția Ana n. Mihaiu, Nicolae Mihaiu, ec., Maria Văcariu, Mina Molnar n. Honț, G. Bendorfean, lustruitor, Maria Avrigean n. Bendorfean, I. Dragoman, inv. penz. (Cichindeal) și soția sa Nuța, Emanuil Rohan, ospătar și soția Maria, Dem. Pandea, ec. (Șura-mare) și soția Elena, Ferenczi Iles și soția Rozalia.

Expoziția de copii din Rășinari. În legătură cu cele publicate până acum despre expoziția de copii ce se va ține duminică la 7/20 Oct. în Rășinari, mai amintim, că în juriul ei au fost numiți: Dr. Nicolae Calefariu, medic în Săliște, totodată președinte al juriului; Dr. Ilie Beu, Dr. A. Dobrescu, Dr. Ilie Ianțu, Dr. N. Ittu, toți medici în Sibiu, Dr. I. Bucur, medic (Rășinari), Dr. Traian Petrașcu, medic (Tălmaci), Dr. G. Prunaș, medic (Orlat), Pant. Lucuța și dna (Sibiu), I. Chirca, notar, Petru Draghiș, primpretor și dnele (Săliște), R. Simu și dna, Timoteiu Popovici și dna, Dr. V. Stan și dna, Dr. I. Stroia și dna, Dr. L. Borgia, A. Teodor, A. Coșciuc, Vic. Tordășianu și dna, Rom. Perian, Nicolae Iosif, Oprea Stefla și doamna Valeria Dr. Beu, soție de medic, toți din Sibiu; corpul preoțesc și cel învățătoresc și dnele soții; d-soara Alexandrina Iarca, conducătoarea „Asilului de copii“; dnele Constanța Dr. Bucur, Maria Irimie Dancăș și Soră Nicolae Vidrighin, toți din Rășinari.

În Rășinari să lucră din răputeri ca expoziția să iasă bine și spre folosul po-

porului. Dela Sibiu să așteaptă să vină multă lume, că doar vorba este de o lucrare, pentru care a ne însufleși, datorită noastră a tuturor este!

Oaspeții sibiieni și din alte părți vor fi primiți la ora 8 și jumătate dimineața spre a asista la slujba Dumnezăiască, după care va urma bogatul program al expoziției.

Principele Carol al României, care e sublocotenent într'un batalion de vânători, a luat și el parte la manevrele române, cari s'au isprăvit săptămîna trecută. Vremea a fost cât se poate de urâtă, ploaie, vânt și frig, dar, mândru că e soldat român, nu s'a tras dela nici o greutate și a petrecut tot timpul alături de soldații plutonului (țugului), pe cari îi comandă. Uneori trebuia să treacă prin apele umflate, cari îi ajungeau până la brâu. Se'nțelege, că soldații văzând pe viitorul lor rege nepăsător față de orice greutate erau înflăcărați și l'ar fi urmat până'n iad.

Societatea „Petru Maior“ a studenților universitari din Pesta și-a ținut întâia ședință din anul acesta școlar. Președintele a putut vesti cu bucurie, că anul acesta s'au înscris cu o sută de membri mai mulți ca anul trecut. Studenții au cântat apoi *Deșteaptă-te Române*. Interesant a fost momentul, când, după sfârșitul cântării, s'a sculat un student maghiar și a declarat, că nici nu a crezut, că „Deșteaptă-te Române“ e așa de frumos.

Teatru român în Sibiu. Reprezentația teatrală a Reuniunii meseriașilor români sibiieni să va ține Marți, la 22 Octombrie 1912 în teatrul orașenesc. Se vor juca comediile „Pentru ochii lumii“, localizare de „Oil“ și „Vlăduțul mamei“ de Lupcanu. Prețurile sunt cele obicinuite. Inceputul la 7 ore și jumătate sara. Venitul curat e destinat pentru „Darurile de Crăciun“ săracilor noștri. Amănunte se pot afla pe placate. Bilete să vând, începînd de Sămbătă, în Librăria arhidiecezană și sara la casă.

Un dar de o mie coroane a făcut dl Vasile Stroescu pentru elevii săraci din institutul pedagogic de la Arad.

Primejdia foametei pe Valea-Murășului. Nicăiri n'au suferit oamenii atâtea pagube din cauza potopurilor ca pe Valea-Murășului. Socotind puțin, ele trec de opt milioane de coroane, o sumă înspăimîntătoare, pentru a cărei acoperire va trebui muncă încordată de zeci de ani. Nenorocirea e cu atât mai mare, că de data aceasta oamenii puțin se pot ajuta între ei, căci n'a fost ținut locuit de Români, care să nu fi suferit în cei doi ani din urmă din cauza revărsărilor râurilor și văilor. E deci datorită statului să sară în ajutorul cetățenilor pătubiți. Dupăcum aflăm, s'a și prezentat o deputațiune la primministru și ministrul de finanțe, arătându-le, că populațiunea e amenințată de foamete. De aceea cere să se ierte dările, să înceteze execuțiile, să se dea alimente (de-ale mîncării) locuitorilor din 205 comune năpăstuite, să se împartă semințe și bucate și să se dea un împrumut de 228 mii de coroane pentru dregerea drumurilor vicinale. Pentru acest împrumut să nu se plătească dobîndă, iar răsplătirea lui să se facă în timp de 10 ani.

O gazetă nouă. La Șimleu a apărut întâiul număr din „Gazeta învățătorilor organ didactic-politic al învățătorilor români din Ungaria“. Dorim noului confrate viață lungă și rodnică în interesul învățămîntului românesc.

Mare nenorocire de automobil. În apropierea orașului Filadelfia din America s'au ciocnit două automobile mari, cari alergau în goană nebună pe drum. Opt fabricanți bogați au rămas morți pe loc, alții sunt răniți. Dar pentru aceea încă tot nu se potolesc boerii nebuni cu automobilele lor.

Foc, care ține de trei luni. În apropierea orașului Tobolsk din Sibiria (Asia de meazănoapte, care e a Rusiei) ard niște păduri uriașe de mai bine de trei luni. Orice încercare de-a stinge focul e zadarnică, mai ales că e lipsă și de oameni. De nu vor da niște ploii mari, e amenințat chiar și orașul. Se'nțelege, că în pădurile aprinse s'au prăpădit mii și mii de animale.

De-ale episcopului romano-catolic din Oradea-mare. Puțini episcopi maghiari vor fi, cari să poarte o ură așa de înverșunată împotriva Românilor, ca episcopul maghiar romano-catolic Seceni din Oradea. El e acela, care a alungat în mijlocul nopții, pe o vreme rea, pe cei 16 teologi români din seminar, pentru că au vorbit românește. Acum ne vine știrea despre o altă ispravă a lui. Românii din satul Susag (Bihar) sunt siliți de ministrul cultelor să-și facă o școală comunală. Ei n'au însă nici un petec de loc pentru aceasta, căci tot pămîntul e al episcopiei romano-catolice din Oradea, care nu vrea să dea câteva sute de metri pentru clădirea unei școli într'un sat românesc. Românii de altă parte n'au de unde, căci clădind și susținînd școala, ar trebui să plătească un arunc de 336 la sută!

Coadă la toporul străin. E cunoscută lupta, pe care o duc Românii împotriva Sașilor în comunele românești-săsești. De un șir de ani încoace, Sașii sunt ațâțați de-ai lor pe toate căile să împedecă orice înaintare economică a Românilor. Intovărișindu-se cu guvernele jidano-maghiare, au început să le dea și acestora sfaturi, cum ne-ar putea sugruma mai bine. Ba, dupăcum am aflat dintr'o corespondență a „Românului“ de la Arad, vlădica lor din Sibiu cu prilejul vizitațiunilor canonice, a îndemnat pe Sași la luptă împotriva noastră, cari am fi un popor barbar.

Până acum lupta noastră a fost mai mult biruitoare, atât din cauza puterii de viață a Românilor, cât și pentru că preoții noștri erau totdeauna în fruntea luptei. Cu multă durere aflăm acum din scrisorile unor preoți vrednici și ale poporenilor din *Toarcia*, publicate în foile noastre zilnice, că preotul din aceasta comună a ajuns mai rău decât cea din urmă slugă a unui Sas. De câteori e vorba de interesele școlii române sau ale poporului român, acest preot uitat de sine ține cu Sașii și nu cu Românii. Așa a făcut cu lemnele pentru școală, unde s'a învoit, ca Românii, cari sunt majoritatea în sat, să capete 15 părți, iar Sașii 45, din cecece dă comuna pentru școli, Românii cu 80 de copii la școală capătă o parte, Sașii cu vreo 45 de copii trei, la lucrul comunal cel sărac trebuie să muncească cât și Sasul cu 100 de jugăre. Se'nțelege, că oamenii cinstiți nu-l mai salută și nu mai merg nici la biserică.

Nici nu e mirare. Ei nu mai au preot, ci o biată slugă săsească, învățată să se târască veșnic în fața „stăpînilor“ săi.

Aviatorul nostru Vlaicu a făcut minuni la manevrele române, unde a dovedit, că cu nici unul din celelalte feluri de aiero-

plane nu se poate zbură așa de ușor ca cu al lui. Toți atașajii militari străini, văzând întorsăturile lui mai dibace ca ale unei pașeri ziceau, că „e înspăimântător de frumos“. Credeau adevărat în tot momentul, că se va da peste cap, așa întorsături făcea. Ofițerii francezi, veniți la manevrele române i-au botezat aieroplanul *la mouche folle* (cetește la muș fol), adevărat *musca nebună*.

Di Vlaicu a fost săptămâna trecută în București, unde vrea să încerce cu ajutorul unor capitaliști înființarea unei fabrici de aieroplane „Vlaicu“. În curând se va apuca să facă aieroplanul „Vlaicu III“.

Sborurile lui dela Vârșeț au fost cinematografiate (fotografiate pentru cinematograf) și acum se pot vedea la un cinematograful mare din Budapesta, unde îl admiră străinii, cari pot judeca, ce va să zică un aviator român și unul de-al lor.

Ajutoare pentru inspectorii școlari. Ministrul școalelor nu e mulțumit cu inspecțiile, cari le fac inspectorii de școle. Crede adevărat prea mic numărul lor, așa că școalele naționalităților nemaghiare nu sunt destul de spionate. De aceea dela 1 Septembrie anul acesta a înființat câteva posturi de *vizitatori de școală* (așa le zice) pentru fiecare comitat, cari au să viziteze fiecare școală cel puțin de două ori pe an, cercetând, dacă învățătorii împlinesc toate legile și ordinațiunile ministeriale cu privire la creșterea religioasă și patriotică (?) și indeosebi, dacă prin învățământul lor *fac propagandă națională,** politică sau confesională.

Când vreau să viziteze vr'una din școlile noastre, trebuie să înștiințeze de mai înainte pe președintele scaunului școlar (comitetului parohial).

Băleții noștri la meserii. La școala de meserii din *Bistrița* au fost în anul școlar 1911/12 în clasa pregătitoare 46 elevi *români*, 12 sași și 5 maghiari. În cl. I au fost 12 români și 41 străini, în clasa a doua 10 români și 28 străini, în cl. III 2 români și 37 străini, în cl. IV 2 români și 33 străini. Se vede deci, că învățăceii noștri sunt mai slabi pregătiți, de aceea sunt așa de mulți în clasa pregătitoare și ajung așa de puțini în celelalte clase.

La sfârșitul anului s'a făcut o expoziție, la care au luat parte 80 de învățăcei. Premiați au fost 65, între aceștia 28 *români*. Se vede deci, că lucrează bine, dar învață din altele mai puțin. Și în ziua de astăzi nici meseriașul, nici negustorul, nici plugarul nu se mai poate ridică ușor fără știință mai multă de carte, mai ales cu privire la ocupațiunea lui.

Din jandarm hoț de cai. Poliția din Pesta a prins pe unul Feldeș Marc, fost jandarm, care urându-i-se să mai alerge el după hoții de cai se apucase însuși de meseria aceasta. În lunile din urmă furase vre-o 140 de cai. El a fost prins în momentul, când voia să vândă niște cai furați, cu cari venise la Pesta.

O nouă constituție (legea fundamentală) în statul Ohio-America. Cetățenii din Ohio (Statele-Unite) au votat în luna aceasta o lege nouă, care e foarte bună pentru muncitori. Între altele s'a ho-

* Prin urmare învățătorilor nu le este er-tat să facă propagandă pentru „ideia“ ruciată, căci aceasta ar fi pentru naționalitatea maghiară care după lege nu e er-tat să pretindă mai multe drepturi în țara noastră decum au celelalte naționalități.

tărit, ca fiecare lucrător să primească cel puțin un dolar și 50 cenți (7 cor. 50 bani) pe zi. Ciasurile de muncă vor fi mai puține de zece pe zi. Fabricanții și ceice țin lucrători vor avea să plătească anumite taxe, din cari să se formeze un fond. Din fondul acesta fiecare muncitor, care a pățit ceva la lucru, va primi numai decât o despăgubire, așa că să nu mai fie lipsă de procese. Tot așa vor primi și urmașii celui mort într'o nenorocire. O măsură foarte bună e și aceea, că se împuținează crâjmele, unde mulți și din Românii noștri decolo își strică sănătatea și și pradă banii câștigați cu atâta sudoare.

Sinucidere din cauza recoltei rele. Anton Coziac din Carloviț, văzând că recolta e rea anul acesta, s'a supărat așa de rău, încât s'a sinucis. Și-a făcut rost de o cartușă (patroană) de dinamită de care se folosesc la spargerea stâncilor, a pus-o în gură și i-a dat foc. Dinamita explodând i-a retezai capul și i-a rupt și umărul cu mâna stângă. Auzind detunătura, ai casei au alergat în grădină, unde s'a întâmplat sinuciderea, și au adunat bucățile nenorocitului slab de fire.

Gheșefturi „patriotice“. Din banii storși cu nemiluita din pungile noastre, guvernele din Pesta sprijinesc cu nemiluita așa numita industrie „națională“, adevărat fabricile și întreprinderile stăpânite mai ales de Jidani. Se'nțelege, că toți aceștia se folosesc în măsură largă de sistemul nenorocit, care bântuie în Ungaria decând cu dualismul și înșală unde pot. Așa s'a dovedit, că societatea șelarilor și curelarilor din Pesta, care avea să furnizeze pentru armată marfă „patriotică“ în valoare de 16 mii coroane, a cumpărat marfa jumătate gata din Austria și isprăvind-o ei, au vrut să o dea erarului. Acesta însă aflând despre înșelăciune, n'a vrut să o primească, căci și el o putea cumpără cu mult mai estin deadreptul din Austria.

Foametea în Rusia. O cecă de cincisprezece țărani ruși mânați de grozăvia foametei au atacat un tren încărcat cu bucate și au furat cincizeci de saci cu grâu. Nenorociții au fost arestați.

Pentru cei năpăstuiți de ape. Comisiunea administrativă din comitatul Târnavel-mici, unde au fost în anul acesta de cinci ori vărsări de apă, a hotărât să ceară dela guvern ajutoare cât mai grabnice pentru ceice au suferit pagube de pe urma acestor vărsări.

Un candidat de avocat nu poate fi meseriaș. Așa a hotărât camera de avocați din Arad. Un candidat de avocat, tatăl căruia fusese fabricant de calapoade, a cerut să fie lăsat, după moartea bătrânului, să conducă el fabrica, dar să lucreze și în cancelaria advocațială. Camera de avocați din Arad nu s'a învoit încă cu planul lui.

Rău a hotărât, căci orice muncă cinstită cinstește pe om.

O jertfă a beției. Un servitor dela un spital din Hertfelde (Germania) avea dărul beției. De câteori intră în farmacia (apoteca) spitalului, unde se găsește totdeauna spirt, apoi vinuri bune, trăgea câteva înghițituri. Deunăzi iarăși l-a trimis un medic să aducă ceva de-acolo. El s'a folosit de prilej și luând o sticlă a beut cam un pătrar de litru, din beutura din ea. Trecuse câteva timp și medicul văzu, că nu mai vine. Atunci se duse însuși în farmacie.

Aici găsi pe servitor întins jos, mort. Nenorocitul bețiv, în credința că bea spirt a luat din greșală o sticlă cu lizol (o otravă foarte tare), care l-a omorât numai decât.

Ce carne mănâncă locuitorii din Dresda (Germania)? Mănâncă carne de porc, de vacă, de oaie, dar tot mai mulți se mulțumesc, din cauza sărăciei, cu carne de cal și de căne. În anul 1909 s'au tăiat, pentru mâncare, în acest oraș 1664 de cai și 125 de căni.

O invenție românească în America. Românii Iosif Clonț (din Boholț, comit. Târnavel mari) și A. Breța din Agârbiciu, cari petrec acum în America, au iscodit o mașină, care răcește aierul așa de tare, încât vara nu mai trebuie gheață pentru a ținea mâncările răci, ca să nu se strice. Cu mașina aceasta se face o mare economie, căci gheața e de multeori scumpă.

Copilă naționalistă. Cetitorii noștri știu, că la granița apuseană a Germaniei, în provincia Lotaringia vecină cu Franța, trăiesc și câteva sute de mii de Francezi. Guvernul german nu le îngăduie de loc să-și învețe și limba lor în școala statului (ca și la noi), dar pentru aceea copiii țin cu tărie la limba lor maternă. O dovadă frumoasă despre aceasta găsim într'o gazetă franțuzească. Impărăteasa germană a petrecut câteva timp într'un castel al ei din Lotaringia. Într'o zi a invitat pe toate școlărițele din sat la ea. Una dintre ele era foarte cuminte. Cătră aceasta a zis împărăteasa: „Dragă, cere-mi ceva, și eu am să-ți împlinesc dorința“. Fetita se gândi puțin, apoi zise: „Doresc să învățăm în școală franțuzește“. Impărăteasa a trebuit să-și împlinescă făgăduiala și i-a spus fetitei: „Bine, o să învățați!“ Și acum în școala germană de stat din Urville (așa se numește statul) se învață trei ore pe săptămână în franțuzește.

Bravo copilă!

O călătorie nebună. De mai mulți ani au început muzicanții țigani din România să meargă la Paris, unde muzica Țiganilor români le place la Francezi. Unii dintre Țiganii aceștia au făcut bani frumoși, dar au fost și de accia, cari nu s'au ales cu nimic. Între cei din urmă a fost și Gheorghe Nătescu, care ajunsese să nu aibă ce mănca. Apucându-l și dorul de România, s'a hotărât să plece înapoi. Neavând bani să plătească biletul, s'a vârat între osiile unui vagon mare dela Expresul-Orient, care merge din Paris până la Constanța în România. Între roate a călătorit 30 de ore până a ajuns la Beregsău, nu departe de Timișoara. Se vede, că a adormit și a căzut sub tren, căci i s'a aflat corpul zdrobit cu totul. După o scrisoare găsită în haine s'a putut ști cine e nenorocitul.

Facem cunoscut, că cine nu primește vr'un număr din foaie să reclameze îndată la postă, sau la noi cel mai târziu la 2-3 zile după aceea. Iar nu după săptămâni, când nu mai avem acei numeri.

Cine n'ar avea partea romanului „Cu paloșal“ complet, dela început, să ne scrie acum până mai avem. Bine înțeles, e dorința fiecăruia, ca să-și grijească foile din cât se poate. În viitor nu vom mai putea trimite nici din acestea așa multe. Iar cine nu cetește toate foile, acela nu va putea înțelege cum se cade acest roman istoric atât de interesant și frumos. Urșiți, deci, partea foii cu romanul

Ultime știri. Războiul în Balcani.

Muntegrinii se luptă cu vitejie. — Turcia a început se atace Serbia, dar războiul în toată forma n'a declarat. — Se crede însă, că lupte mai mari se vor începe în câteva zile.

Sunt tot mai slabe speranțele de pace în Balcani. Muntegrinii țin mereu piept cu Turcii, ba ei au cuprins chiar orașul Tuzi, care a capitulat.

După spusele Muntegrinilor s'au predat 5000 de soldați turci. Mai multe tunuri au fost cuprinse, apoi la 7000 de puști, cai mulți și corturi pentru soldați, precum și proviant pe mai multă vreme.

Până acum numai Muntegrul a declarat războiul Turciei în toată forma; pe când Bulgaria, Serbia și Grecia stau pe loc, făcând însă mereu pregătiri.

Turcia încă n'a declarat războiul, dar cu toate acestea s'a pus și a atacat pe Serbia, trecând peste graniță în țara acesteia. Se vede, că Turcia și-a pus în gând ca să sară numai asupra unei țări, în speranță că o va bate pe aceasta, iar atunci celelalte se vor înfrica.

Atacul neașteptat din partea Turciei s'a întâmplat în 14 Octomvrie, când trupele turcești au trecut granița pe teritoriu sârbesc. Iată acum și telegramele, cari vestesc despre stările din Balcani.

Semlin. În dimineața zilei de Luni trupele turcești au atacat granița sârbească, între Ristovaș și Kornj Vrotogos. În urma atacului turcesc trupele sârbești încă au luat lupta. La 10 ciasuri focul continuă, Turcii au 5 morți. Numărul trupelor turcești, cari au trecut granița este de 100 de mii.

Semlin. Lupta între trupele turcești și sârbești dela Ristovaș s'a terminat. Turcii s'au retras pe teritoriul turcesc, lăsând pe loc câțiva morți.

Belgrad. În urma atacului turcesc prim-ministrul Pasici a avut o convorbire mai lungă cu ambasadorul Rusiei din Belgrad. Se spune, că aceasta întâmplare nu va schimba planurile Sârbiei, dar guvernul a luat toate măsurile pentru respingerea asortfel de atacuri. În nota sârbească, care va însoți apropiata declarație a războiului, se va înșiră și atacul dela Ristovaș.

Podgorița. Bombardarea orașului Tuzi s'a reluat eri, fiindcă consfăturile de predare n'au avut succesul dorit. Orașul Vranja de abia se mai ține. Comandantul armatei de nord, generalul Vukotici, a cucerit lângă Guzinje trei poziții turcești.

Cetinje. Statistica oficială publică următoarele: Până Duminecă seara au căzut din partea Turcilor un colonel, 4 ofițeri, 25 subofițeri și 650 soldați. Au fost răniți 92 soldați, iar 126 au fost făcut prizonieri. Pierderile Muntegrinilor sunt 148 morți, 582 răniți iar 2 soldați au dispărut.

Podgorița. Oficios se vestește: După o luptă sângeroasă orașul și fortificațiunile dela Tuzi s'au predat împreună cu 5000 soldați turci.

Constantinopol. Trupele turcești concentrate la Guzinje, după ce au primit ajutor, au luat atacul și au respins pe Muntegrinii peste graniță. Pe ambel s'au fost mari pierderi. Luptele dela Berana continuă.

Viena. Ambasadorul (ministrul) Franței pe lângă guvernul din Viena a dat ministrului austriac de externe Berchtold o scrisoare, în care stăruie asupra ținerii unei conferențe a Marilor Puteri în afacerea balcanică. Aceasta scrisoare a fost prezentată și celorlalte Puteri și este primită de toate.

Constantinopol. Poarta (guvernul turcesc) a dat ieri răspunsul la scrisoarea Marilor puteri. În aceasta scrisoare a Porții se recunoaște lipsa reformelor, dar crede că un amestec străin ar împedeca aceasta lucrare. Recunoaște pe deplin năzuințele Puterilor Mari și va face tot ce poate, ca să delătore oarecari primejdii cu urmări dureroase. Se va duce la îndeplinire legea dela 1880, despre ceeace se va prezenta guvernului un proiect de lege.

Constantinopol. Ministrul Greciei de pe lângă Poarta din Constantinopol a predat Porții o scrisoare, în care se cere să se dea libere în timp de 24 ore toate vasele grecești, reținute în apele Bosforului. În caz contrar Grecia va lua toate măsurile de lipsă pentru a-și apăra drepturile ei. — La aceasta scrisoare Poarta a răspuns, că va libera toate vasele grecești, cari au pe bord mărfuri străine.

Constantinopol. Poarta a trimis în 16 Octomvrie n. o telegramă la ministrii ei de pe lângă guvernele din străinătate, unde zice: Din cauză, că scrisoarea trimisă nouă de Bulgaria și Serbia, cu privire la vilaelele din Turcia europeană, nu merită nici un răspuns, — am înștiințat pe ministrii (representanții, ambasadorii) noștri din Sofia și Belgrad, ca să rupă toate legăturile cu autoritățile de acolo și să plece la Constantinopol. Noi am lucrat destul într'acolo ca să fie pace, dar statele cele mici din Balcani au pierdut orice respect.

Ruperea legăturilor diplomatice ar trebui să însemne începerea războiului îndată din partea Turciei. Cu toate acestea Turcia zice, că numai unei țări mari, ca și ea, i-ar putea declara războiul. Așteaptă deci ca țările balcanice să declare războiul în toată forma.

Poarta a înștiințat pe reprezentanții ei din străinătate, că mai permite încă 4 zile trecerea corăbiilor cu mărfuri străine. Dar corăbiile, cari merg spre vr'un port grecesc, sunt oprite.

În urma ruperii legăturilor diplomatice, reprezentanții din Constantinopol ai Bulgariei, Serbiei și Greciei, au cerut dela guvernele lor informații, că ce să facă. Consulul sârbesc din Uesküb și Priștina au plecat deja, iar pajurile țării lor le-au luat jos de unde locuiau.

Belgrad (capitala Serbiei). Între guvernele bulgar, sârbesc și grecesc să poartă telegrame pentru a se înțelege asupra celor ce se fac, în urma ruperii legăturilor diplomatice din partea Turciei.

Pe de altă parte, reprezentantul Turciei la Belgrad a cerut în 16 Octomvrie 4 pașapoarte, iar două ciasuri mai târziu a părăsit orașul dimpreună cu întreg personalul. La plecare se aflau în stația portului toți reprezentanții celorlalte Puteri mari. Supușii turci din Bulgaria au fost luați sub ocrotirea Germaniei.

Atena (capitala Greciei). Reprezentantul Turciei de aici încă a primit ordin din Constantinopol, ca să plece acasă.

Podgorița. În 17 Octomvrie. Muntegrinii au ocupat întăritura de pe muntele Muriș. Tunarii se pregătesc se atace

Taraboș. O parte a armatei se pregătește să înainteze spre Berana, iar cealaltă spre Scutari.

În Berana Muntegrinii au cuprins dela Turci 14 tunuri bune, cari au fost lăsate aci. S'au mai găsit și munițiune și proviant, ce ajunge pe două luni. Poporațiunea din oraș a fugit mai toată. Regele Nichita a salutat pe generalul Vukotić pentru lupta câștigată. Înainte de ce au intrat trupele în oraș, s'a ținut slujbă în mânăstirea sârbească Giurgeva.

Sofia. Se credea, că azi, în 17 Oct. Bulgaria încă va începe războiul contra Turciei. Dar pe ziua de astăzi nu e nimic plănuit.

Podgorița. Muntegrinii au cuprins Bazne după o luptă înverșunată. Toți creștinii din jur s'au răscolat contra Turcilor. Pierderile Muntegrinilor până acum sunt 600 morți și la 1000 răniți.

Salonici. Deși războiul aici nu s'a declarat, totuși la granița sârbească sunt mereu lupte. Trupele turcești au respins însă pe Muntegrinii, cari voiau să pătrundă spre Scutari.

Constantinopol. S'a mai hotărît mobilizarea ținuturilor Erzerum, Ersinghiam și Beirut, lângă granița rusească. Ministrul turec de război a plecat la Adrianopol, pentru a lua comanda militară.

După unele știri sosite aci, în 16 Oct. s'ar fi început luptele între Turci și dușmanii lor la granița sârbo-bulgară.

Constantinopol. Aci se vestește din nou, că pacea între Italia și Turcia s'ar fi încheiat, dar încă nu se fac cunoscute condițiile de pace. Se susține însă, că Italia s'ar fi învoit a da o despăgubire pentru Tripolis, pe care să o plătească în 50 de rate.

București. În ziua de 17 Oct. a venit aici știrea, că autoritățile bulgare au oprit în Barna vaporul „Principesa Maria”, fiind că a voit să ducă supuși turci din acel oraș. Dar în urma intervențiilor energice vaporul a fost eliberat.

În București se vorbește, că România pregătește totul, ca să poată sări, dacă ar vedea că Bulgaria o să ese învingătoare. (România nu dorește ca Bulgaria să învingă, ci mai bine să fie bătută).

Budapesta. Se vorbește, că în curând guvernul va cere sute de milioane pentru trebuințele armatei. E vorba de a se mai comanda corăbiile nouă, tunuri și alte munițiuni pentru armată.

D'apoi, dacă și armata noastră va mobiliză? Atunci de sigur, că și mai mult se va cere. Dar să ne mângâiem, că deocamdată armata noastră nu mobilizează.

Călimdarul Poporului pe anul 1913
e sub tipar și va apărea în câteva zile, având un cuprins bogat și interesant: romane, poezii, povești, icoane frumoase, mai multe deslușiri asupra legilor (Advocatul poporal) și alte învățătură de folos pentru poporul nostru. Prețul e ca și în anul trecut. Cine dorește a căpăta călimdarul îndată ce se va pune în vânzare, acela să scrie de grabă, deoarece comanda se vor trimite pe rând, care după cum au sosit aici.

Dacă se țin în vr'o comună târguri de țară, cari în anii trecuți n'au fost în Călimdarul nostru, rugăm a ne înștiința momentan ziua târgului, pe care o vom însemna îndată.

Târgurile de țară.(Zina târgurilor e după *calendarul vechi*).

11 Octomvrie: Brașov, Bruiu, Cehul de Selagiu, Zorlențul mare.

12 Octomvrie: Almașul mare (comit. Cluj), Șinca veche.

13 Octomvrie: Buza, Gherla, Grădiștea, Ighiu, Poiana sărată, Rodna veche, Săsciori.

14 Octomvrie: Batania, Canija turcească, Oclandul Homorodului, Vârșeț.

15 Octomvrie: Chezdi-Oșorheiu, Erdeo Săn-Giorgiu, Iacșdorf (com. Târnava-mare), Mănăradea, Petrișiu (com. Bistrița-Năsăud), Săvăghisla.

17 Octomvrie: Borgo-Prund, Deva, Kékes.

18 Octomvrie: Agârbiciu, Bandul de Câmpie, Nadeșul săsesc.

20 Octomvrie: Ciozveni, Cluj, Mehadia.

21 Octomvrie: Budapesta, Zeteleaca.

22 Octomvrie: Câmpeni, Făget, Marpod, Papoț, Iernut, Sacul, Sighișoara, Șomortin.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului”.

Nr. 1567/912 not.

Publicațiune.

Comuna politică Felső-árpás (comitatul Fogaras) dă în licitație publică verbală localul de crăsmă și boltă, împreună cu drept de trafic și sare, în ziua de 5 Nov. a. c., la 11 oare a. m., în cancelaria comunală, pe durată de 5 ani, începând din 1 Ianuarie 1913 până la 31 Dec. 1917, pe lângă prețul strigărei de 1000 cor., anual, dela care sumă are a se depune rându de 10%.

Condițiunile mai amănunțite să pot privi — în decursul oarelor oficinose — în cancelaria notarială. 786 1—1

Felső-árpás, în 9 Octomvrie 1912.

Primăria comunală.

Un învățăcel

mai în vârstă, de 15—17 ani, se caută în morar mână cu apă pe râul Cibinului în Orlat, aranjament cu 3 potri și sistematizată cu sate, unde să producă făină albașă și gris. A se adresa la **Ioan Beu**, morar în **Orlat**.

788 1—1

Miere! Miere!

garantată curată, se vinde în doze de blech de 5 chilo cu K 7-50 trimisă franco acasă apro doplină mulțumire. I. Kleiner, Podwoloczyńska Nr. 188 Austria. 786 1—1

Călcăle de gumi

Beson

neîntrécute!

Păziți-vă de imitațiuni!

F. B.

Institut pentru cursuri de științele comerciale de Frideric Mester, proprietarul celei de mai înainte peste granițele Europei cunoscuta Academii comerciale în Lipsca. Prospecte gratis trimite Direcțiunea. 766 2—4

Dentist

615 10—53

VIRGIL MUNTEAN

Sibiu, strada Măcelarilor

întrarea prin

Strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 22.

Pune dinți

în cauciuc și de aur cu prețuri moderate.

Arândare de pășunat

Comuna biserică evanghelică A. B din Noul-săsesc (Szászujfalu, posta ultimă Szászveresmart), arândează:

1. Teritorial numit „Markokt” în mărime de vre-o 208 jugăre catastrale, potrivit pentru pășunatul de oi. Arândarea se va face prin licitație publică pe timp de trei ani începând cu 15 Noemvrie. 1912 până la 31 Decemvrie n. 1915. Prețul de strigare pentru un an 3000 cor. Vadiu 180 coroane. Până la începerea licitațiunii se primesc și oferte în scris, dacă sunt provăzute cu vadiul recerut. Ofertele în scris trebuie însă să cuprindă și declarațiunea, că oferentul cunoaște condițiile de licitare și se supune lor.

2. Intregă pășunea biserică, care pășune cuprinde la 680 jugăre catastrale de asemenea se arândează prin licitație publică pentru pășunatul de iarnă, începând din 15 Noemvrie n. 1912 până la 1 Martie n. 1913; partea de pășunat numită „Markokt” se împlinește însă deja la 30 Decemvrie n. 1912.

Condițiunile mai deaproape pentru ambele licitațiuni se pot vedea în orice timp la oficiul parohial evanghelic A. B. Licitațiunea se va ține încă odată Duminică în 20 Octomvrie n. 1912, la 3 ore după amiază, în cancelaria comunală din loc.

Noul-săsesc, la 14 Octomvrie 1912.

787 1—1

Presbiterial evanghelic A. B.

2 băieți

se primesc ca **învățăcel** în lucrătorea mea de cismărie și ghetărie. **Teodor Moldovan, Sibiu**, strada Elisabeta Nr. 85. 789 1—6

Sz. 1038—912.

790 1—2

Árverési hirdetmény.

Szabvármegye Szászujfalu község tulajdonát képező „Mittelberg” nevű erdőrezben a földmivelésügyi m. kir. Miniszter ur Ó Nagyméltóságának 1912 évi 46338 számú magas rendeletével engedélyezett mintegy 38,9 kat. hold területen levő 30—70 cm. mellmagasságban mért átmérője mintegy 2830 db 2146 m² haszon és 3102 m² tűzfának alkalmas tölgytörzs, f. évi november 9-én, délelőtt 9 órakor Szászujfalu község házájánál zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen fog eladatni.

Kikiáltási ár 60.800 azaz hatvanezer nyolczáz korona, bánatpénz 6000 hatezer korona, utánajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Írásbeli ajánlatokhoz a kiirt bánatpénz csatolandó. Az általános árverési és szerződési feltételek Szászujfalu község előljárási szabályzatánál, a nagyzebeni járási főszolgabírónál és a nagyzebeni m. kir. járási erdőgazdálkodásnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az erdőmegtekintési engedély a községi előljárási szabályzatánál kapható.

Szászujfalu, 1912 október 14-én.

A községi előljárási szabályzat.

Wallmen, jegyző.

Fenning, bíró.

Vă pudrați? --- Da!

De când se află de vânzare și în Ungaria renumita

Pudră americană de porcelan

JESZ,

m'am obicinuit a folosi și eu pudră, pentru că

Pudra de **JESZ** este pudra cu mirea-porcelan sma cea mai plăcută.Pudra de **JESZ** este pudra cea mai porcelan fină din lume.Pudra de **JESZ** este pudra cea mai porcelan inofensivă.Pudra de **JESZ** împiedecă asudatul feței a porcelan mânilor și a subsuorilor.Pudra de **JESZ** face să dispară zgrăbunțele porcelan și pietele pistrii de pe față.Pudra de **JESZ** se lipește de pielea porcelan feței admirabil.Pudra de **JESZ** dă feței o înfățișare oloporcelan gantă și plăpândă.Pudra de **JESZ** se uzită și ea pudra de față porcelan cea mai fină din lume.Pudra de **JESZ** se capătă în cutii originale porcelan americane de câte 3 și 5

Cor. în 6 culori diferite și anume: în

culoarea albă, roza, roza-palidă, crem, crem-palid și în

culoarea naturală a feței. La comanda să se spună anume și lămurit:

în ce culoare și de care preț să se trimită pudra comandată.

Fete până și feciori dela țară

cumpără în cantități mari

Crema-Diana

și

Săpun-Diana.**Alfie pentru înfrumsețarea feței și pentru finețea mânilor,**

de când aceste să capătă pretutindena cu prețul de

50 fileri.

Unicul mijloc împotriva zgrăbunțelor și a petelor pistrii de pe față.

Se poate comanda prin postă pe lângă rambursă dela

Béla Erényi

Apoteca-Diana

în

Budapesta, Károly-körut Nr. 5.

Comanda cea mai mică e de 3 Cor. Se poate comanda pretutindena în țară.

762 3—10

Nicolae Bratu

Un număr foarte mare

de acții dela banca „Ajutorul“, din Șeica-mare sunt de vânzare. Informații se dau la administrația „Foi Poporului“, în Sibiu. 695 8-15

De vânzare.

Fabrica de apă gazoasă (Sodă) și limonadă a subscrierului e de vânzare. Mașinile (pentru acid carbonic fluid) sunt moderne și în stare bună (de 7 ani); asemenea sifoanele (peste 1000 sistem Lamprecht), sticlele pentru limonadă, acareturile, vasele, lăzile, etc. 760 8-3

Prețul e foarte scăzut.

Detalii în persoană.

D. BANCIU

farmacist în Săliște (Szelistye, Szeben m.).

Nr. 754/912.

781 2-2

Publicațiune de licitare.

Comuna Sebeșul-de-jos, comitatul Sibiu, vinde pe calea licitațiunii publice verbală împreună cu oferte închise, de pe un teritoriu de circa 60° jug. catastrale, în „Riu Ionel“ 9360 m² și 1350 m² lemne de fag la trupină în pădure.

Licitațiunea se va ținea în 28 Octombrie 1912 la 4 oare d. a. în cancelaria comunală.

Prețul strigării: 20610 Cor.

Vadiu: 2061 Cor.

Oferte ulterioare nu se iau în considerare. La ofertele închise o n se acelu vadiu. Condițiunile de licitațiune precum și a contractului de încheiat se pot vedea la primăria comunală precum și la curatorul silvanel reg. ung. al cercului Nagyatalmács în Nagyszeben.

Sebeșul-de-jos, la 8 Octombrie 1912.

Primăria comunală.

O franzelărie

se dă în arândă momentan, având o seamă de mușterii bune. A se ațresa: **Sibiu, Grangebasse Nr. 18.** 777 2-3

În Schlangengasse Nr. 15. se află de vânzare o casă cu mai multe odăi de locuit

O casă

771 3-3

cu toate cele de lipsă la ea, cu curte, gară cooperată cu țigle, coteț și fântână, se află de vânzare din mână liberă la George Para în **Gusterița** (lângă Sibiu) Nr. 240

500 Coroane

plătose celui ce ar mai căpăta vre-odată durere

de dinți ori și va miroși gura după ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fl. Ed. Bartilla-Winkler Viena 191. Sommergasse 1. În Sibiu; în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Clădăieș 59; nișa Turnului (Saggasse); ulița Oșel 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gusteriței și str. Clădăieș. În Blănița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseș, farmacia Lederhülger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apă de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu s-a poate căpăta, trimiteți sticle, cu 5 cor. 80 fl. franco 56 33-

MILIOANE

folosesc contra

TUSEI

răgușelei, catarului, flegmei, catarului bronchial și de gât

Caramellele de piept

ale lui **Kaiser** „Trei brazi“

6100 atestată dela medici și privați, întărite priu notarul public, garantează succesul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase.

1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani. Se căpăta în toate apotecele, drogueriile și prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Fete la lucru

se primesc în **Fabrica de macaroane Jacob Uhl Fii** în Sibiu. 7583-4

AVIZ.

Prin aceasta imi permit a aduce la cunoștința stimatelor dame din Săliște și jur, că primesc a **friza dame** la mine acasă, precum și la dănele acasă.

Recomandându-mă binevoitoarei atențiuni, semnez

Cu toată stima

Grete Dassinger

771 3-3

friseră pentru dame

Moară de vânzare.

Din mână liberă vând o moară de benzină cu motor german sistem Deimler de 25 puteri de cai împreună cu mai multe mașini de lână. Cumpărătorul are voie a muta moara din loc, sau dacă voește o poate lăsa și în română; având moara curte proprie. Comuna are peste 160 gazde. Doritorii de a o cumpăra să se adreseze la administrația „Foi Poporului“, de unde vor afla adresa respectivului vânzător. Pentru răspuns este a se adauge o marcă de 10 bani.

772 8-8

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII ÎN SIBIU

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopol, Lugos, Medias și Mureșoșorhelu
Agenturi: Orșova, Sănmărtin, Sănmiclașoșorhelu și Șeica-mare

Capital societar K 6,000.000.—

Fonduri de rezervă și penziuni „ 2,350.000.—

Portofel de cambil . . R 17,700.000.—

Depuneri spre fructificare R 24,500.000.—

Imprumutul hipotecar „ 12,400.400.—

Scrisuri fonciare în circulaț. „ 10,000.000.—

primește depuneri spre fructificare cu **4-5%** după termenul de abdicere, plă-tind însuși darea de interes.

execută ASEMĂNĂRI DE BANI LA AMERICA și în-grijește încasări de cecuri și asigurațiuni asupra ori-cărei pieți, mijlocește tot felul de afaceri de bancă.

Ori-ce informațiuni se dau gratis și prompt atât de Cen-trala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

782 1—

Dirrecțiunea.

De ce sunt matrozii atât de robuști.

De sigur ați admirat sănătatea robustă a marinarilor. Trăiesc pe mare în furtuni și valuri totdeauna cu pieptul gol: cu toate acestea nu suferă de catar, aprindere de gât. Rar tușește vre-odată. Nu se află între ei bolnavi de piept sau oficoși.

Pentru ce? Motivul e cunoscut din străvochime. Acest fapt medicii totdeauna l-au atribuit împrejurării, că marinarii respiră constant evaporațiunile păcurii cu care sunt impregnate corăbiile. Fiecare știe ce efect bun are păcura asupra pieptului.

Cel mai ușor catar face, dacă se neglijează, că suferă organele respirației, și este foarte greu a scăpa de o inflamație a gâtului sau de un catar greu. Se recomandă bolnavilor ca să se îngrijească de timpuriu de astfel de suferințe. Iar mijlocul cel mai simplu și sigur este a bea un păhar de apă cu păcură la mâncare. Beutura care și-o prepară singur are efect puțin, fiind că păcura naturală nu este solubilă cu apa.

Renumitul farmacist, dl Guyot din Paris au inventat o procedură, prin care păcura să se dizolve. Să căpăta în toate farmaciile cu numele Goudron-Guyot, un lichid de păcură foarte concentrată, cu care se poate prepara imediat un păhar de păcură cu bun efect.

O linguriță de cafea cu Goudron-Guyot într-un păhar de apă beut la mâncare e de ajuns, ca în scurt timp să vindece catarul și aprinderea organelor respirației.

Dacă vi se oferă alt product în locul lui Goudron-Guyot, fiți cu atenție în interesul propriu.

Este neapărat de lipsă dacă voiți să fiți vindecați de catar acut cu deosebire Asthma se cereți Goudron-Guyot veritabile din farmacie.

Păcura Guyot se obține din un soi de brad trasmarin, care crește în Norvegia și se prepară numai de Guyot inventatorul păcurii solubile, prin urmare este mai superior altor produse.

Tinăr marinar.

Ca să nu fie cineva indus în eroare, să observe bine eticheta lui Goudron-Guyot, pe care este tipărit numele „Guyot“ cu litere mari, și peste cruce subscrierea în color violet, verde și roșu precum și adresa: Maison Frère, 19 rue Jacob, Paris. Goudron-Guyot costă sticla 2 cor. 50 bani. Tratamentele se urcă la 10 bani zilnic.

P. S. Persoane care nu se pot obicinui cu gustul apei cu păcură, se folosească în loc de apă păcurată, Guyot-Capsule din păcură curată din brad, 2 sau 3 capsule la fiecare mâncare. În modul acesta vor obține același efect și însănoșare sigură. Folosite imediat înainte sau în decursul mâncării se mistue foarte ușor și aduc stomacului serviciu mare.

Capsulele Guyot veritabile sunt albe, imprimate cu subscrierea „Guyot“ cu litere negre. Prețul unei sticle 2 cor. 50 bani.

Se căpăta în Sibiu la: Carol Müller apotecă „La vulturul negru“, Piața mare Nr. 10, Aug. Teutsch, apotecă „La leu“, Piața mare Nr. 17, Guido Fabritius, apotecă „La urs“, Piața mică Nr. 29. — În Brașov la: Apoteca „La urs“ Vctor Roth urm. Carol Schmedt, precum și în toate apotecele de preste tot locul.

Lemn pentru clădiri!

Parchete de stejar de primul rang și bine uscate, în orice cantitate, aduse de la fabrica de parchete **Neuschloss Nasicz** în **Slavonia**, precum și tot felul de **scânduri de brad, trepte, lați și alte lemne pentru clădit** cu cele mai ieftine prețuri recomandă și livrează 498 31—

Glanz, Szánto & Macelariu

magazin de lemn de lucru

Sibiu, strada Rului (Flussgasse) Nr. 6

Beutură esalență și cu gust bun, care produce sânge. — Recomandată de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență.

Influințează producerea sângelui, întărind mușchii și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari 3.50, una mică Cor. 2.—. Se capătă în toate notecale.

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,

apotecar în Sibiu. 591 21—

Un local de prăvălie

și o odaie lângă ea, precum și grădină de pomi, este **de arădat** pe lângă prețul anual de 100 cor., începând cu 1 Noembrie 1912. Prăvălia se află în comuna Cacova Nr. 181 (cercul Săliștei). Amănunte se dau la **I. Popescu**, Sibiu, Hermansplatz Nr. 8. 776 3—8

Mere de vânzare.

La mai mulți oameni din **Trainei**, lângă **Rășinari**, se află de vânzare vre-o 3—3 vagoane de mere frumoase. Cine dorește a cumpăra poștească la fața locului.

Isdrailă Tara.

Onorate Domnule!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, deja din anul 1910 începând am deschis în Budapesta un

Biron de informații și Agentură românească.

Dau ori-ce informații în ori-ce cauză ce se ține de Budapesta. Dau informații relativ la petițiile înaintate la diferitele ministere și la alte oficii publice. Dau informații în chestii de licențe. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Cu drag îi conduc prin Budapesta pe aceia, cari vin să vază frumusețile orașului, ori cu afaceri prin capitală.

Cumpăr pe bani gata

tot felul de galițe, ouă, miei, porci, oi, viței, vite mari, porci, lăncă, piei, iepuri, — mai departe mere, pere, nuci, prune, mere de stup, ceară, fasole, cartofi, ciuperci, varză, vin, rachiu, fân, mohor, lemne; păduri; moșii.

Dacă îmi trimiteți adresa

bucuros Vă trimit în fiecărare săptămână un „Aviz săptămânal despre prețurile diferitelor mărfuri din Budapesta.

Esoperez

627 9—

dela băncile cele mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare cu procenta mici.

Vă fac atent

că în interesul DV. este, dacă în ori-ce cauză Vă adresați mie. Dacă veniți la Budapesta, să veniți la mine, căci eu Vă recomand advocați buni, medici vestiți, Vă conduc pe la fabrici să Vă alegeți mașine, motoare, mori, ferestrele pompe, automobile etc. Grijesc ca să nu fiți înșelați. Fiind de față, ca martor la facerea contractului, nu las ca contractul să conțină altceva, decât ceea ce am hotărât și cum am tocmit.

Zilnic primesc plângeri dela țărani români, cari cumpărând mașini prin agenți străini, au fost înșelați iscăind contracte a căror conținut nu l-au cunoscut neștiind țărani români ungurește.

Planul meu este ca, conducând pe românul nostru la fabrici și nu la agenturi de mașine, drept din mâna primă să-și cumpere cele trebuincioase, și să-l scutească de șarlataniile agenților și să-l scap de procese. — Vă ofer serviciul meu cinstit și românesc pentru o taxă mică. Pentru răspuns să îmi alăturați o marcă postală.

Cu stîmă:

L. OLARIU, Budapesta, II., Tölgyfa-u. 16. II. 8.

în Buda, lângă podul „Margithid“.

30,000 părechi

păpuși și ghetă
se vând cu preț redus

Toate în lume

se scumpesc!

pâinea, carnea, chiria casei, — numai păpușii și chetele escutate în atelierul lui

VASILIE BAN

la „Cisma mare roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinesc

Pentru ce?

Pentru că această renumită prăvălie de înălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. De aceea el poate filera păpuși buni și tralnici pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN, Sibiu

Strada Ocnel (Burgergasse) Nr. 7.

Casa proprie.

Dumineca deschis pînă la 10 ore înainte de amiază.

COMANDELE DIN AFARA SE VOR EXECUTA ÎN CĂT TŪS CA ȘI PANA ACUMA 66819—

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr 188.

Postparcassa ung. 29,849.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de Institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări în toate combinațiunile. Mai departe mijloace: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările să pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbații de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“ dă informațiuni gratuite în ori-ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“.

423 57—

ATENȚIUNE

50,000 părechi de ghete!

4 părechi de ghete numai pentru Cor. 8—

Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. De aceea cu vând ori și cui 2 părechi de ghete cu șinoare pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșate, cu capă, cu talpa bătută tare cu cui, fasonul cel mai nou, foarte eleg. Mărimedupă măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 8—.

Expedare cu rambursă.

696 1—1

G. WIENER, export de ghete, Cracovia Nr. 193.
Schimbul e admis și banii retour.

Ludovic Ferencz,

ERDITOR DE BĂRBAȚI

SIBIIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stofe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

noutățile 723 92—

Șta chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, franzezești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, și haine de salcuță, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardisuri și „Ezlam“, cari se află totdeauna în depozit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domnii preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripția croitura cea mai nouă.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi o înălțare la o bi multimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atruși și cari în urma spurcării din tinerețe și prin deprinderi rele și-au adunat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul să știm ca acestei vături îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să știe cineva care să dea tinerimei de-avuri bino-voltoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să știe cineva căruia omennii să și încredinșeze fără teamă, fără sfială și cu încredere născurile lor secrete. Dar nu e în deajuns încă a destăinui aceste născuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiencios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a șterge și morburilor ce deja eventual există atunci apoi va încerca existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muzeum-körut 18), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (aici bărbații și femeile) destăinui asupra vieții sexuale unde sângele și sucurile trupești se bolnavuie să curăț, nervii se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare chiar și casurile cele mai negre, rancile și furtive boale de țevă, beșică, nervi și șira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sfilislui, erecțiile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămăturile, boalele de sânge de piele și trate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei o sală de așteptare separată și șire separată. În ceea ce privește cura, depărtarea nu este piedică, aici dacă cineva, din orice cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fiecareia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând de la 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminică până la 12 ore a. m.) 780 1—

Tratament și cu Salvarsamul Ehrlich 606.

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta IV., Muzeum-körut Nr. 18.

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 724 80—

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Institutul de asigurare

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai cefine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători confesionali și preoți români gr.-or. și gr.-cat. avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre, asigurări de copii, asigurări pentru serviciul militar, asigurări de studii, asigurări cu participare la câștig de 40% garantat și cu restituire de 3% interese și asigurări pe spese de înmormântare.

Sumele plătite pentru pagubo de foc până la finea anului 1911 K 5.275,798.23
Capitalul asigurat pe viață achitate „ 5.146,658.36

Starea asigurărilor cu foc K 127.769,744.—
sfârșitul anului 1911 (viață) „ 10.931,322.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă „ 2,520,492.—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit gratuit, cum și orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Prsoane versate în acuziții, cari au legături în cercuri bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile. 787 3—

Nu-i reclamă, — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

734 6—

Haine pentru domni, dame, băleți, fete și copii

bluse, rochii, jupoane, negligés și costume pentru dame.

Mare alegerei
Prețuri fără concurență!

Cel mai mare depozit de blănării!

Strada Cisnădiei. Palatul comandai de corp.

Femeile

din cele mai săracioase colibe, ca și cele din palatele mai strălucite, trebuie să grijească deopotrivă de sănătatea lor, pentru că soția, mama

sunt foarte de lipsă

pentru menținerea familiei. Curățenia corpului feminin stă în legătură cu sănătatea, și e foarte important, ca la

toaleta de toate zilele

zilnic să folosească Lysoformul. E foarte bun la spălăturile părților gingașe ale corpului — cu un curânt 727 8-8

la toaleta

intimă folosesc femeile apă caldă în care toarnă puțin Lysoform. În modul acesta folosesc un mijloc de curățire și de desinfecție.

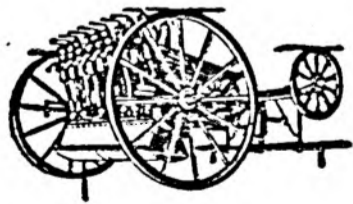
Lysoformul

scutește de multe boale infecțioase sau molipsitoare, oprește neplăcuta și mirosul cel rău, care se ivește câte odată. Faceți o încercare cu Lysoform. O sticlă originală costă 80 fileri. Se află în oricare drogherie și farmacie. În locurile unde nu sunt farmacii și drogherii se află de vânzare în băcăni, sau în neguțitorie de tot felul. Cereți dela noi cartea interesantă intitulată „Sănătate și desinfecție”, care o trimitem gratuit francat.

Dr. Keleti és Murányi,

fabrică chimică în Ujpest, lângă

Budapesta.

Recomandăm mașinile de sămănat, construcție tare, cu aparat de săpat și sămănat cucuruz, sistemul cel mai nou, care corespunde întru toate timpului de față.

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

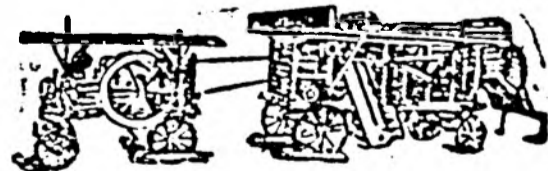
* Budapesta, IX., Boráros-tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătoare de fier K. & R. Jezek în Blansko.

689 18-88

Mașinile de înlătit cu motor, instalațiile de mori și mașinile de sămănat, pe cari le-au liferat firma FRĂȚII GÖMÖRI sunt bine primite în toată țara, de aceea ne recomandăm onoraților economi.

Mai departe recomandăm următoarele mașini speciale: tăvăluguri pentru zdrobitul pietrișului cu suluri de peatră și cilindru cernător, spre a se folosi la petriș mărunt și mai mare; cum și a se mână

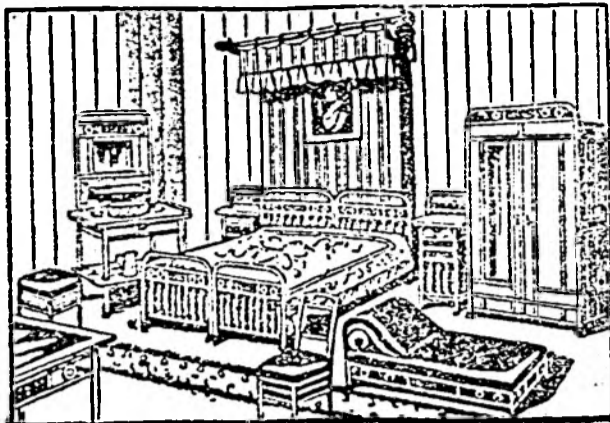
Garnituri de înlătit cu motor! distinsse cu numeroase premii prime, liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată. Pentru instruirea la purtarea mașinilor de înlătit trimitem gratis un monteur la fața locului.

cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, instalații complete pentru țiglarie, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietrii.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe speșele noastre, prin ceace cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinii și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Mobile moderne

În toate stilurile, cea mai solidă executare

pe lângă garanția recomandă

Emil Petruțiu

fabrică de mobile.

Telefon Nr. 47 cu legătură în Intreg comitatul.

Sibiu, Salzgasse Nr. 37.

Expoziție de mobilă zilnic deschisă, fără silă de cumpărate.

Primesc și execut toate lucrările de lipsă la bucatăriei nouă și vechi.

PRIMUL ATELIER DE MAȘINI în OCNA-SIBIULUI

Aducem la cunoștință onoratului public, că ne-am mărit atelierul nostru de mașini, în care primim și executăm tot felul de **mașini speciale și agricole**. Anume: **motoare, mori, garnituri de înlătit**, precum și **apducturi, instalațiuni de lumină electrică, construcțiuni de fer** pentru **edificii**, cu prețurile cele mai moderate.

Cu toată stima:

BUZDUGHINĂ și STANCIU

Ocna-Sibiului, Sospatak utca 6.

472 20-

În America unicul Depozit de cărți românești este Biblioteca Română în New-York

65 St. Marks Place.

145 75-

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituțiuni române care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente muzicale; fonografe, gramafone, plăci și tuburi cu cântece românești, cesașornice de tot felul, giuvaericele, mașini de scris, preparațiuni farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adăugând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română” primește și mijloacele și trimiteria de abonamente pentru „Foala Poporului”.

Dela „Biblioteca Română” se poate comanda și „Călimdarul Poporului” pe 18 LE.

Haine pentru domni și băieți

costume pentru copii, pardesiuri și mărfuri de blănării în cea mai bună calitate și cel mai nou fașon recomandată, pe lângă prețuri 708 7— foarte reduse.

Eduard Elias
Sibiu, Piața-mică Nr. 13.

Câștigul cel mai mare eventual un milion marce.	Anunț de noroc	Câștigurile sunt garantate de stat.
Invitare de participare la Șansele de câștig		
ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebuie să se câștige sigur		
18 milioane 781.000 marce.		
In urma hotărârii guvernului, loteria aceasta s'a îmbunătățit foarte mult prin mărirea capitalului, astfel că aproape toate câștigurile s'au urcat cam cu 40%, față de mai înainte, prin ceea ce aceasta loterie are cele mai bune șanse de câștig.		
Câștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos până acum a fost		
600.000 de marce		
iar pentru viitor s'a urcat la		
Un milion de marce.		
Celelalte câștiguri mai mari pot fi eventual de:		
900.000 marce	305.000 marce	
890.000 "	303.000 "	
880.000 "	302.000 "	
870.000 "	301.000 "	
860.000 "	300.000 "	
850.000 "	200.000 "	
840.000 "	100.000 "	
830.000 "	90.000 "	
820.000 "	80.000 "	
810.000 "	70.000 "	
precum și multe câștiguri de câte 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 20.000, 10.000 marce etc.		
In total loteria conține 100.000 de lozuri, din cari 86.225 de numeri — adică mai mult ca jumătate — în decursul celor 7 trageri trebuie să fie trase.		
Prețurile oficiale a lozurilor de clasa primă sunt: 769 3—10		
Loz întreg 10 M. (12 K)	Loz de jum. 5 M. (6.—K)	Sfert de loz 2 50 M. (3.—K)
Planul oficial de lozuri provădat cu emblema statului în care sunt expuse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și o consemnare a câștigurilor, îi trimite la dorință gratis și franco.		
Fiecare participant primește lista oficială a tragerilor imediat după trageri.		
Câștigurile să plătesc prompt sub controlul statului. Comanda rog acum sau cel târziu până la		
25 Octombrie n.		
Samuel Heckscher sen., bancher Hamburg (Nr. 994)		
Țărași aici		
Comandă la Dl Samuel Heckscher sen., bancher, Hamburg (Nr. 994)		
Trimite-mi:	Loz întreg 10 Marce (12—K)	de jumătate 5 " (6.—)
	de un sfert 2 50 " (3.—)	
Adresa:		
Prețul aici alăturat cu mandat	} Ce nu-l doriți, Trimiteți cu rambursă } să se gasească.	

Renume universal

are ciasul de buzunar marca „Sirena”, 14 cor, aur american double, anker-remontor ce merge 36 de ore. Prin cumpărarea întregii producții din aceste ciasuri, mă aflu singur în poziție a putea oferi pentru prețul grozav de ieftin de 4 cor. 90 bani acest cias, care posedă un mecanism prima elvețian, astfel că nici nu se poate deosebi de un cias de aur, ce costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.

1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucăți 9 cor. 60 bani, Mai departe oferez un cias Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La oricare cias se alătură în cîștă un lanț elegant aurit. Nu e nici un risc, Schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin

721 4—3

S. Kohane, expört de ciasuri
Krakau, Sebastiangasse Nr. 15.

La „Croitoria Universală“

I. PETRAȘCU

Strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. Strada Cisnădiei Nr. 30.

Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din
Roma 1911
Grand Premio și medalia de aur.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

Sprrijiniți industria română!

7 8 6—

Hallo! Unde grăbești Stimatete ???

La

Ustredna Banka Ucastinny Spolok,

Budapest, VI. Váci-körut 31.

După ce ???

Să-mi cumpăr niște lozuri de ale

Băncii Hipotecare Ungare,

care are 6 trageri anuale cu câștigurile principale de Cor. 1.000.000.—, 500.000.—, 300.000.—, 100.000.—, și de douăori 75.000.—.

Tragerea proximă în 25 Octombrie.

Lozurile noastre foarte bune se vând azi pe lângă condițiuni foarte favorabile și anume: pe lângă 46 rate lunare à 6.— coroane.

Deja după primirea primei rate i-ă estradă, respectiv i-ă trimito cumpărătorului Lista legală de rate, în care se induc Seria, Numărul și eventual și Litera lozului vindut, pe a cărui bază va putea participa respectivul cumpărător atât la tragera din 25 Oct. n. c. cât și la toate celea viitoare, întrucât se va purta cu achitarea ratelor totdeauna punctual. — Rata primă e mai bine a se trimito prin mandat postal, pe a cărui coupon trebuie indicată adresa cumpărătorului punctual și legibil. Pentru a putea scuti speselo de porto cu ocaziunea trimiterei ratelor viitoare, i-ă trimito cumpărătorului cu ocaziunea expedării Listei de rate și un carnet de cecuri postale gratis.

Toate lozurile trebuie să se sorteze necondiționat.

784 1—1 Comandele sunt a se adresa Secției de lozuri a institutului

Ustredna Banka Ucastinny Spolok. Budapest, VI. Váci-körut 31.

Mare atențiune!

Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibiană, Fabrică de mașini agricole, Atelier de mori și prăvălie de fer.

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul seu asortiment de tot felul de motoare dela prima fabrică, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și mașini de treerat din renumita fabrică Hofherr dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și Roman din Beodin, Traverse, Trestie, Carton cătrănit pentru învălit, **Pânză de sârmă** pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita prima linie aceasta mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștientios.

Feriți-vă stimati agricultori a nu cumpăra imitații și vă feriți de escroci.

581 23—